

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 11.

15. novembra 1859.

VIII. tečaj

Pridiga za 2. nedeljo v adventu.

(Pravični so nesrečni, hudobni srečni na tem svetu; gov. J. A—st.)

„Janez pa, ko je slišal v ječi Kristusove dela, je poslal dva svojih učencov.
Mat. 11, 2.

V v o d.

Brumni Janez je v ječi, hudobni Herodež pa na tronu! — O Gospod, dobro vem, da ti si neskončno pravičen, in daleč od mene naj bo, da bi se jaz čez tvojo pravičnost pritožil; pa dopusti mi vender, da poprašujem: Zakaj so hudobni tako srečni? in zakaj je dobro tim, ki grešé in hudobno delajo? Tako marsikdo poprašuje s prerokom Jeremijem, kedar vidi hudobnega v sreči, pravičnega pa v nesreči in nadlogah. — Tukaj vidim hudobnega, pravi marsikdo, da v obilnosti živi, in vse mu po sreči gre; v lepe oblačila se oblači, in prevzetno svojo glavo nosi; ljudje ga obrajujejo, občudujejo, in njegove prijaznosti iščejo. . . . Tam pa gre pravični svojo pot; nobeden na njega ne porajta, marsikteri ga zaničuje; njegove oblačila so revne, tiho in pöhlevno le bolj na samem živí. Kedar hudobni včasí v cerkev pride, še svojih kolen pred Bogom ne pripogne, in svoje usta le zato odpera, da se s svojimi znanci pomenkuje, kratek čas dela sebi in njim, veliko jih s svojim zadržanjem pohujšuje, in ko pride na svoj dom, vsega zadosti ima. Tam, v kotu cerkve pa klečí pobožni, solzé mu tečejo iz oči, in v žalosti toži svojo revšino; in ko iz cerkve pride, doma novo nadlogo, novo žalost najde. Tukaj se pita neusmiljeni požrešnik pri obilni mizi, in potem kratkočase in veselje uživa. Tam pa se polí pri tež-

kem delu pravični na polji ali v delavnišnici, in še v ponočnih urah nima počitka, da si nar potrebniših reči prisluži, in pri vsem tem on in njegova družinica le pičlo kosilo imajo.

Omamljen od veselja, utrujen od postopanja zdaj grešnik počiva na mehki postelji, pravični pa na terdi postelji zdihuje zavoljo nesreč, ki so ga zadele, in zavoljo krivic, ki jih prestati ima, in premišluje, kaj bi mu blo početi drugi dan.

Ali je mar Bog res neskončno moder, dobrotljiv in pravičen? Kako je mogoče, da se tako po svetu godi.

„Zakaj so na tem svetu pravični velikokrat nesrečni, hudobni pa srečni?“

To bomo danes premišljevali; pripravite se.

Razlaga.

I. Zakaj so na tem svetu pravični večkrat nesrečni?

a) Nobeden, bodi si še tako pravičen, vendar ni brez greha. Če zdaj greha ne dela, ga je morebiti nekdaj delal, in če velikih grehov na sebi nima, ima pa malih, od katerih nobeden ni prost; pravični Bog pa tudi poprejšne grehe, čeravno so že zdavnej bli storjeni, in tudi male grehe kaznuje.

Kedar torej pravičnega kako terpljenje zadene, naj popraša svojo vest, ali ni morebiti kaj hudobnega storil in tega terpljenja zaslužil, ali pa morebiti še kakega starega dolga pri Bogu plačevati nima. Že se je spovedal poprejšnih grehov in se poboljšal, in tudi so mu večne kazni zato že odpušene, pa vendar je še časní dolg ostal, kateri mora v tem življenji, ali pa po smerti poplačan biti. Nadloge torej, ktere nad pravičnega pridejo, so tako rekoč sodni hlapci božji, kateri na povelje pravice božje stari dolg, in pa tudi dolg za vsakdanje male pregreške sterjati morajo. Pravični naj torej zavolj terpljenja nikar ne toži, ampak naj zató Bogá zahvali, zakaj terpljenje zdajnega življenja se terpljenju po smerti clo nič primeriti ne more. Zato je sv. Avguštin molil: „O Gospod! tukej sekaj, tukej žgi, tukej tepi, da mi le v večnosti prizanesesh!“

2. V terpljenju človek še le pokaže, kaj njegova pobožnost velja. Marsikteri misli, da ima ljubezen in za-

upanje do Boga. Zdaj mu pa Bog njegovega edinega otroka vzame; zdaj se bo pokazalo, če ne bo omahnil v ljubezni in zaupanju. In tako je z veliko drugimi čednostmi. Pošten biti, dokler človek vsega dosti ima, je lahko, in zato še ni nič kaj posebnega. Zdaj ti pa Bog revšino pošlje, zdaj pokaži, da si zares pošten, če tudi pri nar boljši priložnosti, krasti in goljfovati, venderle vsakemu pustiš, kar je njegovega.

Ljubeznjivo in krotko z drugimi ravnati, je lahko in še ni nobenega posebnega zasluženja, dokler ti nobeden nič žalega ne stori. Zdaj pa Bog pripusti, da te drugi ljudje žalijo in ti krivico delajo; zdaj pokaži, ali gorí zares prava ljubezen do bližnjega in poterpežljivost v tvojem sercu. Ali pa, ti si v svoji mladosti pobožen bil, si rad molil, pridno v cerkev in k Gospodovi mizi hodil. Zdaj pa te je Bog v tak stan ali v take okolišne postavil, da veliko dela in skerbí imaš; zdaj pokaži, ali je tvoja pobožnost zares v tebi vterjena; pokaži svojo stanovitnost, in tudi pri svojih obilnih delih in skerbeh nikar ne odjenjaj od svoje prve gorečnosti. In tako je z veliko drugimi čednostmi; še le v nesreči in v nadlogi se prav kažejo: „Zlato in srebro se v ognju poskuša, ljudje pa, kateri imajo sprejeti biti, v peči poniževanja.“ (Sir. 2, 5.) Zato je kralj David molil: „Skusi me, o Gospod! in skušaj me; skusi z ognjem moje ledje in sercé.“ (ps. 25, 2.) In sv. Bernard pravi: „Kakor se zvezde le po noči svetijo, in po dnevi skrite so, ravno tako se krepost v nesreči pokaže.“

3. So pravični na tem svetu dostikrat nesrečni, da se v posvetne reči ne zaljubijo, nebes in večnosti pa clo ne pozabijo. Kolikor bolj je človek v stiskah, toliko bolj se mu pozemeljske reči pristudijo. Tako postavim je nektera vdova malo obrajtana, ker se njen mož nič več zanjo potegovati ne more; preganjana pa nima nobenega varha na zemlji, da bi jo branil; in samo le z velikimi težavami živež pridobi in vse drugo oskerbí; zato pa toliko bolj v Boga zaupa, kakor v ljudi, odterga svoje sercé od goljufnega svetá, in si prizadeva po dobrotah in zakladih, ki jej nikoli odvzeti ne bodo. Kedar se človek postara in bolehati začne, kedar nobenega

spanja več nima, ko vidi da je od vseh zaničevan, in da je še clo domačim nadležen postal, takrat svoje sercé popolnoma od zemlje odterga, in le po nebesih hrepení. Torej prav lepo pravi sv. Avguštin: „Zato je zdajno življenje s terpljenjem in britkostmi namešano, da drugo življenje iščemo, kjer nobene britkosti ne bo.“

4. Prav posebno pa Bog pravičnim zato terpljenja pošilja, da jih od hudega odvračuje, da jih velikih grehov in večnega pogubljenja obvaruje. Zakaj so Sodoma in Gomora in druge mesta v nar ostudniše pregrehe zašle? Zato, ker so njih prebivavci v neki prav rodovitni deželi živeli, in so v sreči in obilnosti Boga pozabili, prevzetni, nesramni in hudobni postali. Premišljuj mladega Davida! Dokler ga je Savi preganjal, je bil nedolžen in sramožljiv in ni greha storil. Ko je pa kralj bil, in je v miru živel, je ubijavec in prešestnik postal. Včasih se prigodi, da kak mladeneč ali kaka deklica svoje nar lepše leta večidel le v bolehnosti preživi, ali da se kdo že uleže pokvečen ali bolehen, ali da mora kdo v nar lepših letih umreti, to ljudje potlej za nar večo nesrečo imajo, in tudi tisti, ki ga taka nadloga zadene, je morebiti večkrat nezadovoljen, in skušnjava ga nahaja zoper Boga mermrati. In vendar je to, kar ljudje za nesrečo imajo, dostikrat nar večja sreča za človeka. O koliko je dušnih nevarnost, v kterih se mladi človek znajde, in koliko jih je, ki se v takih nevarnostih pogube! Kdor je pa bolehen, ali pokvečen, ali zgodaj umreti mora, tak nar nevarniši čas svojega življenja večidelj brez velikega greha preživi, in je neskončno srečniši, kakor tavžent drugih mladih ljudi, kateri v zdravju in lepoti vesele dni imajo. Zakaj marsiktera reč, ki je sladka, je strup, marsiktera reč pa, ki je grenka, je zdrava. In taka je tudi z drugimi namerami na svetu. Pa morebiti porečemo: Bog je vendar tako bogat in dobrotljiv, in ljudi bolj ljubi, kakor si misliti moremo. Od kod vendar to pride, da je toliko revšine in siromaštva med ljudmi? Človek, po božji podobi ustvarjen, dostikrat nosi revne, raztergane oblačila; nima pokoja ne po dné ne po noči, v mrazu in vročini se s težkimi in neprijetnimi deli peha. Pa potrebno je to, da je človeški rod na zemlji tako v stiskah in težavah. Ko bi tega ne

bilo, bi lahkomišljenost, napuh, ošabnost, nečistost, lenoba človeka popolnoma spridile, tako da bi se njegova duša ve-
komaj pogubila. Marsikteri si misli: Ko bi pač jaz bogat bil,
ali da bi se mi le tako godilo, kakor temu ali unemu. To
da, ko bi se mu godilo po njegovi volji, bi bilo to morebiti
nar bolj ravna pot za njega v hudobijo in večno pogubljenje;
zakaj veliko laže je, hude dni brez škode na duši prestat,
kakor dobre. Mesó se mora osoliti, da se ne spridi. Ravno
tako tudi križi in nadloge dušo obvarujejo greha. Ti prav
lepega tička imaš, ki prijetno poje in ti veselje dela. Glej,
ti tička v kletko zapreš, da ti ne uide, ali pa mu perute pri-
strižeš, da ti skozi okno ne sferči. Glej tako tudi tebe Bog
v kletko, v siromaško bajtico zapre, kjer ni drugega kakor
revšina in pomanjkanje, ali pa ti perute pristriže, te na bol-
niško posteljo položi, ali ti drugih nadlog pošlje, da previ-
soko ne zletiš, da prevzeten, ničmern, ali posveten dobro-
voljec ne postaneš.

5. Bog pravičnim tudi zato terpljenje na tem svetu
pošilja, da si veče plačilo prislužijo. Znano vam je, da člo-
veku še ni zadosti, nobenega greha storiti, če hoče zveličan
biti, ampak mora tudi dobro storiti, posebno mora dela usmi-
ljenja skazovati. Marsikteri človek je pa v takih okolšinah,
da le malo dobrega drugim storiti, in si s tem le malo za
nebesa prislužiti zamore. Torej mu Bog na drugo vižo pri-
ložnost k temu daje; on mu pošlje terpljenje in nadloge. Ž
njimi si pa ravno tako dobro nebesa služiti zamore, če ta
križ na se vzame, in ž njim poterpežljivo za Kristusom hodi.
Zakaj kar se hudega poterpežljivo prenaša, je ravno toliko
vredno, kakor to, kar se dobrega stori. Sv. Paul pravi:
„Naša sedanja, kratka in lahka nadloga nam pripravlja nezmerno
visoko, večno čast, ktera vse preseže.“ (II. Kor. 4, 17.) S to
resnico je tudi sv. Krizostom ljudstvo v Antiohii tolažil, ker
jim je rekel: „Vi ste pravični, pa z nadlogami obiskani. O
nikar vendar ne jokajte! Veliko več se veselite, zakaj če
vaša nedolžnost tukaj ni poplačana, toliko gotoviše večno zve-
ličanje pričakovati smete; zakaj to bo nedolžnosti plačilo. Tisti,
ki je rekel: Svet se bo veselil, vi pa bote žalovali, je tudi
rekel: Vaša žalost se bo v veselje spremenila. (Jan. 16, 2.)

Tisti je tudi rekel: Veselite se, in od veselja poskakujte, zakaj vaše plačilo je obilno v nebesih.“ (Mat. 5, 12.) Tako je tedaj po nauku keršanskem terpljenje velika dobrota pravičnemu; terpeti je scer grenko, pa silno zdravilno.

II. Zakaj so pa grešniki dostikrat srečni na tem svetu? Kako se to z božjo pravičnostjo sklepa?

1. Bog, kateri hoče, da bi vsi ljudje zveličani bili, grešnikov ne straši samo s križi in nadlogami, ampak jih tudi z dobrotami k sebi vabi; zato jim daje sreče obilne pri njih delih, bogate žetve, zdravje na telesu, spoštovanje pri ljudeh, srečo pri otrokih, da bi jih nagnil, ljubezen z ljubeznijo povračevati, in njegove zapovedi dopolnovati. Zato tako milo toži po preroku Izaiju: „Kaj bi imel še svojemu vinogradu storiti, da bi mu ne bil storil? Upal sem, da grozdje bo rodil. Zakaj je vinike prinesel?“ (Iz. 5, 4.)

2. Bog je obljubil, da tudi nar manjše dobro delo, ki se bližnemu stori, tudi kozarec merzle vode, ki se žejnemu podá, ne bo ostal brez plačila. Ker se ne more misliti, da bi kateri človek tako hudoben in zaveržen bil, da bi clo nič dobrega na sebi ne imel, ali clo nič dobrega ne storil, zato Bog grešniku deli časne sreče in dobre dela njegove na tem svetu plačuje; zakaj za nebesa so take dela zgubljene, in Bog jih tam v večnosti poplačevati ne more. Zatorej božji zveličar kliče bogatinom: „Gorjé vam bogatim! zakaj svoje oveseljenje (svoje plačilo) že na tem svetu imate.“ Luk. 6, 24.

3. Ker si Bog posebno za večnost priderži, hudobne kaznovati in pravične poplačevati, kakor se v drugih bukvah Makabejev (6, 14) bere: „Gospod prizanesljivo čaka, da jih bo za vse njih grehe potlej kaznoval, kedar sodni dan pride.“

Gorjé torej grešniku, kteremu Bog nobenih nadlog več ne pošilja. Dokler ga je Bog še s terpljenjem obiskoval, oh to je bilo veselo znamenje, da se ga Bog še v ljubezni spominja, in je še blo upanje, da bo rešen večnega pogubljenja. Zakaj, tako govori Bog po svojem preroku: „Jaz jih bom (terdovratne grešnike) upijanal, da bodo terdo spali, in na vekomaj spali. Kakor jagneta jih bom peljal v mesnico.“ (Jerem. 51, 39. 40.)

Sv. pismo nam pripoveduje od dveh beračev. Imé pervega berača vam je dobro znano, bil je Lacar, tisti ubožec, ki je ležal pred vrati požrešnega bogatina; le za drobtinice je prosil, ki so padale od mize bogatega, pa mu jih nihče ni dal, in le psi so hodili, in mu lizali rane. In drugi berač — jaz njegovega imena ne vem, tudi sv. pismo nam ga ne pové — bil je pa tisti, ki se je oblačil v škerlat in tanjčico, in se je vsakdan imenitno gostil. Lacar je prosil le na tem svetu za drobtine, in neimenovani (Bog vé, kako mu je ime), prosi tam v večnosti, prosi za kapljo vode, da bi si ohladil žgeči jezik. Povejte mi, kateri se vam večí revež zdi? Le poterpljenje! Enkrat se vse oberne; popolno povračilo se bo še le v večnosti.

S k l e p.

Zdaj pa še enkrat pogledjmo na sv. Janeza Kerstnika in na kralja Herodeža. Brumni Janez v ječi, hudobni Herodež na tronu! Pa kako hitro se je vse to spremenilo! Ni je več tiste ječe, v kateri je sv. Janez bil zapert, ni jih več tistih ketin, v ktere je uklenjen bil: sv. Janez pa se vekomaj pri Bogu veseli. Tudi Herodeževe pojedine in veselja so zdavnej že minule, to da Herodež in njegova hudobna žena, in njena razberzdana hči plesavka so šli v kraj večnega terpljenja. Na kterega mestu si vi želite biti zdaj? Kakor je sv. Janez Kerstnik nekdam poslance poslal k Jezusu, ga uprašat, ali je on obljubljeni odrešenik; ravno tako pošilja Bog terpljenja kakor poslance k nam, nas uprašat, ali smo med številom tistih, ki pojdejo v večno veselje. In blagor nam, če z dobro vestjo reči zamoremo: Pojdi kje, poslanec nebeški! in povej Gospodu, kar si vidil in slišal. Povej od mojega zaupanja, povej od moje poterpljivosti.

Nikar torej ne mermrajmo in ne tožimo čez sveto previdnost božjo. S terpljenjem nas hoče Bog k sebi privabiti, in kakor smo tovarši svojega zveličarja v terpljenju, tako bomo tudi njegovi tovarši v tolažbi. (2 Kor. 1, 7.) „Terpljenje sedajnega časa se ne da primeriti prihodnji časti, ktera bo nad nami razodeta.“ (Rimlj. 8, 18.) Amen.

Pridiga za 3. adventno nedeljo.

(Človek! kdo si bil, kdo si, kdo boš? Gov. M. H.)

„Kdo si ti?“ Jan. 1, 19.

V v o d.

Po vsi deželi se je glasila mogočna beseda Janeza Kerstnika: „Delajte pokoro in spreobrnite se, zakaj božje kraljestvo se bližuje, obljubljeni odrešenik je že med nami!“ Od vseh krajev so sulji ljudje na potok Jordan, kjer je Janez učil; kot ogenj je njegova beseda serca presegala in veliko se jih je dalo v Jordanu kerstiti v znamenje, da se mislijo serčno popboljšati in pripravljati na prihod Zveličarjev. Tudi viši zbor Judovski pošlje iz Jeruzalema duhovnov in levitov k Janezu, da ga barajo: Kdo si ti? Kaj kerščuješ? Janez njim odgovori: Jaz nisem Kristus, ki ga čakate; jaz nisem Elija ali Jeremija, ki ima še enkrat na zemljo priti, ampak jaz sem tisti, ki Zveličarju steze pripravljam; že je med vami Zveličar sam; vi ga pa ne poznate. On je veči od mene, jaz nisem vreden njemu od črevljev jermenov odvezati.

Ljubi kristjani! besede današnjega svetega evangelja so polne nar imetnejših nauk in resnic: mi si hočemo dans le tri besedice sv. evangelja k sercu vzeti, namreč baranje: kdo si ti? in po tem baranju odgovor dati: Človek! kdo si bil, kdo si, in kdo boš? — Pripravite se!

Razlaga.

1. Človek! kdo si bil?

Slab in jokaje si se nekdaj vlegel iz krila maternega: tedaj si bil v živi, vodi svetega kersta omit od vsega madeža greha. Kakor slabo dete, pa otrok božji, poklican k nebesom, si ležal na rokah svojih botričev; z neizrečeno sladkostjo so te ljuba mama po sv. kerstu na ljubeznjivo sercé svoje položili. Srečno si rasteš, obvarovan od skerblijivih oči očeta in

matere, obvarovan od angelja varha, kteremu te je pri sv. kerstu nebeški Oče izročil. O človek! kako srečne in lepe so bile tvoje perve leta, ko si začel milo obličje ateja, zveste oči ljube mame spoznavljati, ko so te na svojih rokah nosili, za te stradovali in se trudili, ko so te žebrati in nebeškega Očeta, preljubega Jezuska in njegovo presveto mater, rožno devico Marijo spoznavljati učili. O spomni se, kako srečen si bil v hiši domači pri svojih stariših; o kako goreče so te ljubili. In spomni se, kako sveta pa sladka groza te je obšla, ko so te ljuba mama pervokrat v sveto cerkev peljali, in ko je tvoje nedolžno sercé čutilo, da je Bog blizo. O prijatelj, nedolžno in srečno dete si bil enkrat! o sladke zlate leta mladosti, kdo se z sladkim veseljem vas ne spominja!

2. Človek! kdo si pa zdaj? Ti si morebiti v veliko rečeh skušen, zastopen, zamožen, v zunajni časti in sreči: pa tista nedolžnost, resničnost in čistost otroške mladosti — kje je?! Se ve, da človek ne more ves čas otrok ostati, in da imajo odraščene leta svoje dela, skerbí in skušnjave, pa otrokom bi imeli ves čas podobni biti, kakor otroci ponižno, pošteno, sramožljivo in resnično obnašati se. Za to pravi Jezus: „Ako ne bodete kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“ Nikar ves čas ne moreš otrok ostati, pa pohleven, pokoren in dober otrok božji bi imel biti vse svoje žive dni, tudi tedaj, ko ti lasje že sivo cvetijo ali odpadajo.

Ali kako hitro preide otroška nedolžnost in pobožnost! Glej! ne čakajo, da bi odrastli, oh že prej zgubijo fanti in deklici lepo nedolžnost, že otroci poznajo o čudo! reči, in navade, da bi angeljci božji nad njimi jokali, doprinašajo reči in grehov, da bi starejši od žalosti se jih sramovali. Ker se pa hudobija tako zgodaj začne, kaj bi se čudil, kedar je življenje takega človeka dolga, nepretergana rajda lažnjivosti, prevzetnosti, goljufije, nečistosti, nesramnosti — brez vse čednosti in straha božjega! Kar si mlad začel, tega še v starosti ne opustiš! O prašajmo se dans: kdo si? kakšno je tvoje dozdajno življenje? Človek! kdo si? baraj svoje misli in želje, poprašaj svojo vest; ali ti nobene nečistosti, zavistosti, lažnjivosti, jeze, serditosti in drugih znotrajnih pregreh ne očita? Kdo si? baraj dolžnosti svojega stanu, ali te ne

tožijo, da si jih zamujal, prelomljeval, jih le slabo in lažnjivo opravljal? Človek! kdo si ti! o baraj svojega bližnjega, svojega moža ali ženo, svoje hišne, svoje posle, svoje zravendelavce, svoje predpostavljene, svoje sosede, svoje sovražnike; ali se ne bojo pritoževali, da si njim krivice delal, jih grenko razžaljeval, jih pohujševal, jih zatiral, jih v greh napeljeval, jih goljfoval in njim življenje grenil? Človek! kdo si ti! o, baraj vse dni in ure svojega življenja, baraj noč in dan, oh baraj vse kraje in prostore, kedar si v tovaršiji ali sam bil, kako si se obnašal, kaj si mislil, govoril ali počenjal? Prašaj svoje sercé, morebiti se nekterega nespovedanega, nespokorjenega greha spomniš, ki ti poreče: Tak si ti, to si ti storil! Oh bratje in sestre moje, kedar se prav baramo: Kdo smo, moramo obstati: Grešniki, grešniki smo vsi! In kaj bode enkrat z nami?

3. Človek! kdo boš enkrat? Prerok Ezechiel pravi: Pojdi in poglej tu veliko polje. Napolnjeno je mertvaških kostí. Ne poznaš, ali tu roka mogočnega kralja, zraven nog revnega berača, ali tu ostanki božjega svetnika zraven kostí prekletega grešnika ležijo. Glej! človek, to bode tudi iz tvojega života, — prah in pepel. Kje, človek! kje bode pa tvoja duša? Ona bo prekleta ali zveličana. Oh! večno pogubljenje! Misli si, kakor da bi pred sodnikom stal, in tvoje hude dela bi prevagale, in pravični sodnik bi djal: Ti si preklet, poberi se spred mene v večni ogenj! In poglej v strašno peklensko jamo, glej ogenj, ki ne vgasne, glej červa, ki ne umerje, glej temoto, kjer nobena prošnja, nobena grevenga ne pomaga več, glej tovaršijo hudica in prekletih, iz ktere ni rešenja vse večne čase; o človek! ali se ti pri tej misli kosti ne tresejo? in ako bi se v resnici zgodilo, kar si zdaj le mislil; ako bi moral o prijatel! v resnici večno — nikar, jaz nočem izreči te strašne besede. Nikar, usmiljeni Bog nikar! Dokler človek še živi, še ni pogubljen. Poglej na sveto martro, roké usmiljenega zveličarja so nam razperte in pripravljene objeti vse, odperta nam je desna stran, iz ktere je rešnja kri tekla za naše grehe. Kdor se ponižno k Jezusu poda, se resnično zgrevá in poboljša, ni pogubljen; veste ljubi

moji, kdo bote enkrat, kaj bo ž njim enkrat? On pojde k nebeškemu Očetu prebivat v njegovem kraljestvu in uživljat večno življenje, življenje, od kterega sv. Avgustin tako lepo piše: „Oj življenje večno, oj življenje večno srečno, kjer je veselje brez žalosti, počitek brez truda, premoženje brez zgube, zdravje brez bolezni; oj življenje večno srečno, kjer se mladost nikoli ne postara, življenje nikoli ne konča, lepota nikoli ne blede, ljubezen nikoli ne ugasne, in se veselje nikoli ne pomanjša.“ Človek pomisli: To boš enkrat ti, večno zveličan ali pa večno pogubljen!

Sklep.

Slišali smo toraj danes: kdo smo bili vsi nekdanj: nedolžni, ljubi otroci Očeta nebeškega: slišali smo tudi: kdo smo zdaj ali bi vsaj imeli biti — pokorni in zvesti otroci in služabniki Očeta nebeškega; — slišali smo slednjič: kdo bomo enkrat — večno srečni ali večno nesrečni, kar sejemo, bomo želi vekomaj. Kaj nam je toraj storiti, ljubi moji poslušavci? Nič drugega, kar je Janez Kerstnik blizo Jordana pridigoval; kar nam sv. katolijska cerkev, naša preljuba, skerblijiva mati, vselej, posebno pa sedaj sveti adventni čas tako goreče priporočuje: Čas je ustati iz grešnega spanja, zapustiti pregrešne pota, spokoriti se in donašati obilen sad prave pokore! Amen.

Pridiga za 4. adventno nedeljo.

(Od prave pokore.)

„Pripravljajte pot Gospodov.“ Luk. 3.

Vvod.

Sv. Janez Kerstnik, Caharijev in Elizabetin sin, je bil od Boga izvoljen, da bi on grešnemu svetu pokoro pridigoval, slepo ljudstvo se poboljšati opominjal, in tako ljudi na prihod božjega sina in odrešenika celega sveta pripravljaj. Zato je on šel v puščavo, je sam oistro pokoro

delal, in z močnim glasom klical: „Kakor pripravljate cesto, kedar se posveten poglavar pripelje, tako pripravljajte pot, kedar pride Gospod vseh gospodov; zasujte vse globočine in doline, spolnujte zvesto svoje dolžnosti in delajte dobre dela; ponižujte vse goré in hribe v svojem sercu, ne bodite napuhnjeni in prevzetni, temuč pohlevni in ponižni; poravnajte vso krivico, vse pohujšanje; odpravite jezo in sovraštvo, in imejte keršansko ljubezen med seboj; pripravite tako pot Gospodu, in vsi bote vidili zveličanje božje.“

Tako je klical sv. Janez Kerstnik v puščavi ljudi k pokori; kliče pa tudi nas.

Pokoro delati nas opominja tudi Jezus, pokoro vredno storiti nas aposteljni in namestniki božji učijo, nas vabi milost nebeškega Očeta, katera nam še daje čas spokoriti se. Tudi sv. katoljska cerkev, naša skerbna mati nas opominja, se prav pripraviti na vesel god rojstva Jezusa Kristusa. Pa kako malo jih je, ki vedó, kaj se pravi delati pravo pokoro. Za to hočem jaz danes vam pokazati:

„Kaj se pravi, pravo pokoro storiti?“ — poslušajte!

Razlaga.

Pravo pokoro delati, se pravi:

1. Greh zapustiti, — greha se ogibati. —

Prišli so k sv. Janezu štimani farizeji in saduceji, so se dali kerstiti, in so mislili, da je že s kerstom vse storjeno; ravno tako se kristjani pogosto na golo spoved zanašajo, življenja pa poboljšati nočejo, brez kterega sama spoved nič ne pomaga. Bog v sv. bukvah vsakemu grešniku pravi: Sir. 17, 21. „Spreobernite se, in zapustite svoje grehe.“ — Tisti kristjani se toraj močno goljfajo, kateri po spovedi spet v stare navade in grehe padejo in si nič ne prizadevajo, greh in ljubezen do greha iz serca spraviti in se poboljšati; tisti se močno goljfajo, kateri po spovedi v starih priložnostih grešniki postanejo, ali pa priložnost grešiti iščejo: „Kdor pa priložnost išče, tudi v priložnosti pade.“ Kedar toraj pijanec po spovedi svoje stare tovaršije išče, kedar nečistnik tisto osebo, s katero je gre-

šil, od sebe ne odpravi, ali za njo hodi, — z eno besedo: kedar se grešnik priložnosti, v greh pasti, ne ogiba, se nikoli ne bode poboljšal, in prave pokore storil.

Pervo torej, ako hočemo pravo pokoro storiti, je greh zapustiti in priložnosti v greh se varovati. Nebeški Oče pravi: (Eceh. 18, 21.) „Ako se grešnik vseh svojih grehov spokori, in vse moje zapovedi spolnuje, bo resnično živel, in ne bo umerl.“ — Pravo pokoro storiti, se pravi:

2. Greh sovražiti.

Nar veči sovražnik človeški je greh: zakaj on stori, da človek svojega nar višega Gospoda, svojega nar boljšega Očeta razžali; in greh stori, da človek službo nebeškega Očeta zapusti, in v službo peklenškega sovražnika stopi; — greh stori, da človek svojo neumerjočo dušo, po božji podobi stvarjeno, gerdo in nečedno naredi; — greh stori, da je Jezus svojo drago kerv na križu zastonj prelil; — „grešnik,“ pravi sv. Paul, „grešnik Jezusa na novo križa;“ — greh stori, da človek božjo gnado in nebeško veselje zapravi, in večnega pogubljenja, in večnih kazen vreden postane; ljubi moji! ali ni torej greh naš nar veči sovražnik. Tega sovražnika moramo iz serca sovražiti, ga moramo obžaljevati, nas mora pri sercu peči, da smo grešili. Pa ni še k pravi pokori dovolj, greh zavolj tega sovražiti, da naš je greh v sramoto, v nesrečo, v škodo, v vboštvo pripravil; temuč zavoljo tega moramo greh nar več sovražiti, da smo ž njim Boga, svojega ljubeznivega Očeta in prihodnega Sodnika razžalili, da smo po njem nebeša zgubili, in pekel zazlužili. Pa taka prava grevenga le pride iz nebes: le gnada božja daje pravo sovražtvo do greha; za to gnado imamo mi Boga prositi, kakor je prosil prerok Jeremija 31, 18.: „Spreoberni me, in bom spreobernjen!“

Pravo pokoro storiti, se pravi:

3. Bogu zadosti storiti. —

Prišel je enkrat Jezus v hišo nekega farizeja in je sedel k mizi; in glej! žena, ktera je v mestu grešnica bila, je tudi prišla, in je od zadej pristopila k Jezusovim nogam, in je jela z solzami njegove noge umivati, in jih je z lasmi svoje glave brisala, in je njegove noge kuševala in z mazilom mazala. In Jezus je rekel k Simonu: „Jaz ti povem, veliko

grehov ji je odpušenih, ker je veliko ljubila.“ Glejte! Marija Magdalena je bila očitna grešnica, nesramno je živela in celo mesto Najm pohujševala; pa je Bogu zadosti storila. Ona se ni sramovala, na kolena pasti pred Jezusom Kristusom, se ni sramovala, svoje grešno življenje očitno razodeti in zavolj njega grenke solze prelijati, — ona se je ponižala, da je Jezusove noge kuševala, ona je Boga veliko ljubila, zato jej je veliko grehov odpušenih. Tako moramo tudi mi Bogu zadosti storiti; kakor smo prej greh ljubili, tako moramo zdaj Boga ljubiti iz celega serca čez vse; kakor zvesto smo prej grehu služili, tako goreče moramo sedaj Bogu služiti, ako ravno nas zlo hudo in težko stane; mi moramo iz serca ponižni biti, in božjo roko kuševati, ako nas tepe, in križev in težav za pokoro pošilja, in jih voljnega in poterpežljivega serca nositi. Ko se je sv. Avguštin, ki je bil prej hud in velik grešnik, poboljšal in spreobernal, je pri vsaki težavi, pri vsaki žalosti in pri vsakem križu iz serca k Bogu zdihoval: „Oče! tukaj tepi, tukaj žgi, ali le v večnosti, tam zanesi!“ Ako nas je prej le veselil svet, posvetno blago in veselje, mora nas sedaj veseliti božjo besedo poslušati in premišljevati, in se večkrat spominjati tistega večnega veselja, katero v nebesih čaka tiste, ki resnično pokoro storijo.

Pravo pokoro storiti, se pravi:

4. Tudi bližnjemu zadosti storiti.

Bližnjemu zadosti storiti se pravi, njemu poverniti, kolikor smo mu na duši ali telesu, na časti ali premoženju škodovali; kdor pa noče škode popraviti, vsaj kolikor je mogoče, kdor noče tega storiti, ni spokorjen in odpušcanja grehov pri Bogu ne dobi. To premisli ti oče! ki vse, kar imaš, za mizo zapravljaš, svojo ženo, ki te opominja in prosi, gerdo imaš, otrokom pa beraško palico pripravljaš; povej mi, kako boš to krivico poravnal, drugače pa odpušanja ni; to si k sercu uzemi, ti kristjan! ki pri vsaki priložnosti svojemu bližnjemu dobro ime jemlješ, njegove slabosti po celi soseski raznašaš, kako boš ti ukradeno čast povračeval; to premisli ti hudobni človek! ki po svojih gerdih besedah, po goljufnih obljubah ali kakor koli si bodi, nedolžne duše v greh zapeljuješ; povej! kako hočeš to pohujšanje spet popravljati, ka-

ko boš vse zapeljane duše na pravi pot nazaj pripeljal? drugače pa odpuščanja ni. Taka je z vsakim grehom; ako si ti kristjan! kako krivico storil na premoženju ali blagu, odškodovanemu poverni, če je mogoče, ali pa vsaj na ta namen ubogajme dajaj; ako si svojega bližnega obrekoval, povej ljudem, da ni taka, kakor si prej rekel, hvali svojega bližnega in le dobro od njega govori, če pa tega po resnici ne moreš, rajši molči in tiho bodi; ako si svojega bližnjega v greh zapeljal, daj mu dober izgled, poduči in prosi ga, da se tudi on spreoberne in poboljša; to se pravi bližnjemu zadoštiti in pravo pokoro storiti; tako jo je storil Cahej, ki je bil prej mitar in očiten grešnik; djal je k Jezusu: „Glej, Gospod! polovico svojega blaga dam ubogim, in ako sem koga kaj ogoljfal, čveterokrat povernem.“

S k l e p.

Preserčni poslušavci! od leta do leta se nam Jezusovo rojstvo ponavlja, in nas vendar ne prenovi; vsako leto se na rojstvo Jezusovo pripravljamo, vendar le stari grešniki ostajamo. Ali bode mar letos tudi spet taka z nami? Nikar! ljubi moji, poslušajmo glas sv. Janeza, pripravljajte pot Gospodov, prinesite dober sad prave pokore. Zategadelj zapustimo greh, naj nosi ime, kakoršno koli hoče; sovražimo greh, ki Boga tako razžali, in nas za svete nebesa opravi; imejmo veselje do božje besede in božje službe, ljubimo Boga čez vse; in popravimo vso krivico in vse pohujšanje, katero smo napravili; le tako bodemo odpuščanje grehov dosegli, le tako bomo storili resnično pokoro, in bodemo večnega zveličanja vredni, kakor Jezus pravi: Luk. 13, 3. „Ako se ne spokorite, bote vsi pogubljeni!“ Ja! kdo hoče tajiti! vsi smo grešili, naj da tudi vsi pravo, resnično pokoro storimo, da bomo vsi vredni enkrat iti v večno veselje syetega raja! Amen.

Pridiga za sv. božični praznik.

(Nauki pri Jezusovih jaslicah; gov. K. K.)

„Marija je porodila Jezusa, in Ga v jaslice položila.“ Luk. 2, 7.

V v o d.

Kako milo so o polnoči zvonovi peli, kakor bi nam bili iz unega svetá klicali: kristjani ne bojte se, oznanujemo vam veliko veselje, le pojte do Betlehema in glejte, kaj se godí. Kako lepo se danes po cerkvi vesele pesmi razlegajo, kakor bi se še enkrat ponovilo tisto angeljsko petje: „Čast Bogu“ itd. In po pravici, zakaj danes je celemu svetu zveličanje došlo, vleglo se je nam dete, po katerem se je Bogu spodobna čast spet nazaj odrajtala in zgubljeni mir revnim ljudem spet povernil. Zatoraj veselimo se dans, ker to je dan od Boga storjen. Ali kaj bi vam danes za nauk povedal? Naj usmiljeni Jezus sam namesto mene govori in vas uči; zakaj, preden je on še začel marnovati, je že glasno učil s svojim zgledom; ja Njegovo rojstvo samo je za nas živ nauk, ki nam k zveličanju služi. Naj vam tedaj v imenu Jezusovem nekatere nauke podelim, katerih se pri Njegovih jaslicah učimo. Pripravite se!

Razlaga.

1. Žalostna se je v paradizu prigodila. Hudi duh, vsega dobrega sovražnik, nevošljiv našim prvim porodnikom za njuno srečo, je v podobi zvite kače prilezel, ju s prilizovavnim govorjenjem premotil in v greh zapeljal, storila sta po njegovem hudobnem svetovanju in sebe in nas v neizrečeno nesrečo pripravila. Od tistih dob namreč strašni greh po svetu gospoduje in brez števila hudega napravlja; jas nič ne rečem od telesnih minujočih nadlog, ki nas za greha delj stiskajo, od vseh sort zopernosti, od neznanih bolezni in britke smerti; hujša memo vsega tega je dušna revščina, v katero nas je greh

zakoval; Bog je svoje očetovsko obličje od nas odvernili, zgubili smo Njegovo sv. gnado in si Njegovo pravično jezo nakladali, nezmožni k dobremu, nagnjeni k vsemu hudemu si nismo kos iz globočine pomagati, v kateri tičimo, le zdihovati nam je mogoče in svoje prosijoče roke vzdigovati, da bi nas kaka usmiljena roka prijela in rešila; pogubljenju smo zapadli in se ga znebiti sami ne moremo, ako nam kak dober in mogočen prijatelj na pomoč ne pride; nebesa smo si sami zapahnili in nobena človeška moč jih odpreti ne more. Glejte tukaj nesrečni stan, v kterega smo po grehu zabredli. Bog je sicer že v paradizu obljubil, da bo nekega na svet poslal, ki bo revnemu človeškemu rodu spet pripravil, kar je po grehu zgubil; ali dolgo, dolgo ga ni bilo na svet; željno so ga pričakovali in iz globočine svojega serca milo po Njem zdihovali, rekoč: „Rosite nebesa pravičnega, in dol ga dežujte oblaki, odpri se zemlja in nam rodi Zveličarja;“ ali 4000 let je minulo, preden se je ta sveta in goreča želja spolnila.

Že je bila revščina ljudi do verha priklopela, karkolj so tudi posvetni modrijani zmišljevali, s svojimi nauki in postavami zaželjene pomoči ljudem prinesiti, vse njih naprave so se prazne in nerodovitne skazale; človek ne more človeka odrešiti, tisti, ki sam v jami ječi, ne more svojemu bratu zraven sebe v jami ležečemu ven pomagati; le iz nebes dol je bilo to učakati. In kaj se vam zdi, koga si je Bog k temu izvolil? Ozerl se je po neizmernih trumah svojih angeljev, — da po človeško govorim — ali bi se kateri ne našel, ki bi se tega usmiljenega dela lotil; ali angelji, čeravno mogočni in iz celega serca pripravljeni, voljo svojega Gospoda spolnovati, se vendar niso kos čutili temu božjemu naročilu; zakaj stvari so, in stvar nikoli ne more svojemu Stvarniku zadosti storiti, česar je bilo k našemu odrešenju potreba. Ozerl se je tedaj Bog po svojem lastnem preljubeznjivem Sinu, zvediti od Njega, ali bi bil pri volji, to delo usmiljenja prevzeti in Adamovim otrokom odrešenje in zveličanje prinesiti. In Sin je v svoji neskončni ljubezni v ta Očetov namen privolil, čudež božje milosti se je zgodil: „Beseda, ki je bila od vekomaj pri svojem Očetu v nebesih, je mesó, je reven človek postala

in med nami prebivala.“ Ravno danes se neizrečena skrivnost učlovečenja božjega v kat. cerkvi obhaja, danes se je Sin božji, ki bodi hvaljen od vekomaj do vekomaj, pervokrat v borni človeški podobi na zemlji prikazal, in svoje prebivanje med nami pričel. Angelji Njegove jaslice začudeni obdajajo, devica Marija in Jožef Ga ponižno molita, pastirji s paše priletijo in božje dete pobožno pozdravijo, zvezda Ga trem možem na jutrovem naznanuje in jih do kraja Njegovega rojstva pripelje. Pervi nauk tedaj, ki ga nam Jezus v jaslicah daje, je tale: „Tako je Bog svet ljubil, da je svojega edinega Sina na svet poslal, da bi nihče pogubljen ne bil, ampak večno življenje imel.“ O čudo milosti božje, pri katerem vse nebeške moči ostermijo in ga razrajtati ne morejo! Bog postane človek, neizmerni stvarnik, kteremu se vse nebesa priklanajo, se v prah človeškega trupla obleče! On, ki v nebesih, v morju svetlobe in veličastva prebiva, se poniža v podobi grešnega človeka se roditi, vse slabosti naše spačene nature, razun greha, na sebe vzeti! Kristjani, pomislite, kaj se to reče in kaj to velja! Kar si nobena človeška pamet nikoli ni izmislila, to je v rojstvu Jezusovem resnica postalo: „Bog je človek postal in med nami prebival.“ Oj, bodi ga Bog hvaljen za to neskončno nezapopadljivo dobroto! Mi pa, ne bodimo tako zanikerni, da bi toliko usmiljenje božje zemarali, ali se ga nevredne storili; to bi bla gerda nehvaležnost, za katero bi zaslužili, da bi nas solnce ne obsijalo, zemlja ne nosila. Zatoraj sklenimo danes pri Jezusovih jaslicah, vse svoje žive dni to božjo dobroto hvaležne pominjati in jo po zmožnosti povračevati; ker drugega nič ne moremo Bogu v dar prinesiti, darujmo mu vsaj svoje serca, svojo ljubezen, svoje življenje; zares malo je, kar mu naproti prinesemo, ni nič proti temu, kar je Bog za nas storil; zatoraj vsaj tega mu ne odrecimo, ampak z veseljem mu dajmo. Jezus, ki se je za naš dolg učlovečil, naj bo naše vesejje, serce našega serca; ljubimo ga, ker nas je On prej ljubil, pokorni mu bodimo in si na vso moč prizadevajmo, Njemu dopasti, Njegovo čast poviševati; vse naše življenje naj bo spolnovanje tistega angeljskega petja: „Čast bodi Bogu v višavah“ itd.

2. Poglejmo zdaj še dalje, v katerih okolšinah se je Jezus rodil. Spodobilo bi se bilo, da bi se mu bila kaka kraljeva hiša, z zlatom in srebrom okinčana za rojstvo odperla, da bi mu bili vsi s častjo in naj višim spoštovanjem naproti prišli, ga pozdravili za svojega kralja in molili za svojega Boga. Ali glejte, vsega tega se nič ne zgodi. V zapuščenem hlevu, v revnih jaslicah med neumno živino se je ponižal rojen biti; ubožna devica, in boren rokodelec, katerih nobena živa duša ni porajtala, sta Njegovi starši in priči Njegovega rojstva; v bližnjem mestu Jeruzalemu, kjer so bili duhovski in deželski poglavarji judovskega ljudstva, se nihče za Njega ne zmeni; lahko bi bil svoj prihod na svet s takimi znamenji očitnega storil, da bi ga bili vsi lahko spoznali in vredno častili; ali glejte, vse je tiho, vse v trdnem spanju leži, temna noč zakriva skrivnost Njegovega rojstva. Kaj nas pa vse to uči? Zakaj je on hotel na tako posebno vižo na svet priti? To je storil, da bi nas s svojim lastnim zgledom ponižnosti učil. Pervi greh je bil gerdi napuh, in od tistih dob se je ta pregreha po celem svetu razširjala, vsak se le povišuje in prazne posvetne časti išče; od bogatih in imenitnih staršev rojen biti, za veliko srečo velja; najdejo se med nami zanikerni sinovi in hčere, ki se svojih ubožnih staršev sramujejo in svoj rod pred ljudmi zakrivajo. Zunajni blišč ljudi slepari in naganja, po zmirom višem hrepeneti, se nad druge povzdigovati; od drugih obrajtan in občudovan biti, je vse njih prizadevanje, bahajo se in prevzetujejo, eden s svojim premoženjem, drug s svojim visokim stanom, in drug s svojo obleko; zaničevanje drugih je navadna pregreha med nami in ljuba ponižnost se žalibog pogrešuje. Zategadelj je Sin božji v tako borni podobi se rodil, nas učiti, da je vse človeško štimanje lažnjivo in nečimerno, ni vredno, da bi ga iskali; pokazati nam pa tudi, kako naj se tudi mi ponižujemo, se zunajne časti in imenitosti zогiblujemo, svoje lepe in hvale vredne darí skerbno skrivamo in si težkega serca ne delamo, ako smo bornega stana in zaničevani. Glejte v jaslicah tistega ležati, ktereга nebes nebesa obseči ne morejo, proti kteremu so vsi cesarji in kralji tega svetá le prah! „O človek“ — zavpije sv. Bernard, „kako se ti upaš, se prevzeti, dokler

tvoj Bog in Gospod se tako globoko poniža? Glej svojega Boga kot dete v jaslicah! kako Njegova majhna podoba tvojo prevzetnost sramoti, po kateri hočeš iz sebe kaj velikega storiti.“ Pristopi napuhnež, ki te ven in ven štimane misli obhajajo, poglej v jaslice in uči se poniževati se. Hočeš velik biti, od majhnega začni; pa v napuhu so naši prvi porodniki padli, po ponižnosti jih je božji Sin spet povzdignil in povišal. To njegovo ponižnost je že prerok Izaija oznanoval, rekoč: „Dete nam je rojeno, sinček nam je dan;“ dete — sinček! se da naš vsegamogočni Bog od preroka imenovati; kaj bi tedaj nas merzelo, če nas drugi malo obrajtajo, če nas ponižujejo? Drugi navk tedaj, ki ga nam ljubi Jezus v jaslicah da, je ta: „Učite se od mene, ker sem krotek in iz serca ponižen.“ Bog se prevzetnim zoperstavlja, le ponižnim svojo gnado daje. To se je očitno vidilo tudi pri Jezusovem rojstvu. V Jeruzalemu so bili učeni duhovni in pismarji, ki jih je vse ljudstvo visoko štimalo; ali vendar niso bili tako srečni, k Jezusovim jaslicam povabljeni biti; bili so namreč napuhnjeni in zategadelj Bogu zoperni; na Betlehenskkih pašah so pa pastirji budeli, borni in priprosti možjé, brez više vednosti, pa tudi brez imenitnosti, ponižne duše in ravno zategadelj Bogu ljubi in dragi; in glejte, česar se nikakor nadjali niso, angelj Gospodov jim je Jezusovo rojstvo oznanil in jih poklical, da so ga spoznali in prvi zmed vseh molili. Tako bo Bog tudi nam naj više skrivnosti svojega kraljestva razodel in nas visoko postavil, ako zdaj po nizkih potih hodimo. „Kdor se povišuje, bo ponižan, kdor se pa po Jezusovem zgledu ponižuje, bo povišan.“ —

3. Pa še tretji nauk se nam o Jezusovem rojstvu oglašuje. Revno je naše življenje, polno težav, polno pomanjkanja in zopernost; na drugi strani pa vidimo tudi obilnost vsega dobrega, vse sladnosti, ktere zdajno življenje slajčajejo; eni terdega kruha nimajo, drugi si pa z žlahnimi jedmi želodec preoblašajo, eni terpijo, drugi pa po dobrih voljah hodijo; eni stradajo, drugi pa nezmerno uživajo časnih dobrot; enim je življenje terda mačeha, druge pa kakor razvajene otroke na svojem naročju pestuje. Grozno velik razloček je med njimi; pa vendar Zveličarja imajo enega, ki se je za obojne rodil. Naj tedaj oboji k Njegovim jasli-

cam pristopijo in ga pogledajo. Huda zima je ravno in merzla noč; ne v zakurjeni hiši, ne v mehki zibeli, ampak v kamnitnem berlogu, ki se včasih za hlev rabi, v terdih jaslicah, na ostri slami leži dete in se od samega mraza trese; vsega mu manjka, s čemur se drugim otrokom streže, še clo berzne ódeje nima, da bi se mraza vbrnilo; ubožniši kakor beračev sin se rodi in nastopi pot terpljenja, po katerem je vse svoje žive dni hodil in nam zglede dajal, kako imamo tudi mi ne po gladki cesti posvetnega veselja, ampak po ternjevem potu zatajevanja hoditi in svoj križ nositi.

Tretji nauk tedaj, ki ga nam Jezus v jaslicah ponuja, je ta: „Kdor hoče moj učenec biti, naj zataji samega sebe, in hodi za menoj.“ Zatoraj vi reveži in stiskani, tolažite se z Njegovim izgledom v svojem težavnem stanu. Ako vas terde serca pred duri potiskajo in se morate po svetu pobijati brez domačije, spomnite se Jezusa, kako so ga neusmiljeni Betlehemitarji silili, zunaj mesta v zapuščenem kotu se roditi: „On je prišel v svojo lastnino, pa Njegovi ga niso sprejeli.“ Ako vas sromaštvo tare, in vam vsega pomanjkuje, česar je za življenje treba, ako po zimi še derv nimate, da bi si netili in se greti zamogli, ako ležišča, ako v bolezni postrežbe nimate, spominjajte se Jezusa v jaslicah jokajočega; in polovico ložej se vam bo godilo, ložej bote prenašali svoje reve. Poslušajte zdihleje božjega deteta, ki vam govori: „Pridite k meni vsi, ki ste obloženi in terpite, in jaz vas bom poživil.“ Iz ljubezni do Jezusa svoje ubožtvo voljno terpite, tako mu bote naj bolj podobni, Njegovi pravi učenci in nasledovayci, pa tudi enkrat Njegovi deležniki v Njegovem kraljestvu. Kaj bi pa tistim rekel, ki po pregrešnih veselicah dragi čas tratijo, se debelo mastijo, se vsakega križa zognejo, si ničesar odreči ne morejo? Oj, oni s svojim razberzdanim življenjem Jezusa v jaslicah zatajujejo, nimajo usmiljenja do Njega, nimajo žive vere na Njega, sicer bi jih strah bilo, tako živeti. Zatoraj sklenimo vsi danes pri Jezusovih jaslicah, zanaprej bolj oestro živeti, si večkrat kaj pritergovati, se posvetnim veselicam bolj in bolj odpovedati, sami sebe zatajevati in vse težave, vse britkosti s tiho poterpežljivostjo terpeti. Tako bomo novorojenemu Jezusu veselje delali, pa se tudi z Njim enkrat veselili, kedar pride po nas, svoje zveste tovarše: „Prikazala se je gnada Boga Zveličarja našega.“ itd Tit. 2, 11 — 13.

Sklep.

Jezus v jaslicah — oj kako mil pogled se nam ponuja. Res je sicer, da smo veliko grešili in po pravici zaslužili, božjo strahovavno šibo pokusiti; še več vam rečem, zaslužili smo clo od Boga čisto zapuščeni in zaverženi biti. Ali glejte, v tem našem žalostnem stanu se nam je jagnje rodilo, ktero grehe svetá odjemlje; tisto dete se nam je uleglo, od kterega je angelj Jožefu pravil, da bo odrešilo svoje ljudstvo njegovih grehov. Kar je angelj Gospodov na Betlehemijski paši pastirjem rekel, to še dan današnji vsim potertim, zgrevanim sercom velja: „Ne bojte se, zakaj glejte, jaz vam oznanujem veliko veselje, ktero bo prišlo vsemu ljudstvu, zakaj danes vam je v mestu Davidovem bil rojen Zveličar, kteri je Kristus Gospod. Za to naj vam bo v znamenje: „Našli bote dete v plenice povito in v jasli položeno.“ O komu bi sercé ne kipele pri teh milih angeljskih besedah! komu bi zaupanje ne rastlo na božje usmiljenje, ako na božje dete Jezusa v jaslicah gleda? Naj nas ravno naši grehi strašijo, le pritecimo k Jezusu in se tam svoje težke butare znebimo. Zatoraj pristopite vi grešniki vsi in nikar se ne bojte; tukaj vidite pohlevno dete, milo se smehlja in vam svoje ročice naproti molí, saj veste, da se deteta bati ni, ker nobene jeze še ne pozná. Ne vidite tukaj serditega sodnika, ne čujete tukaj nobenega žuganja, ampak prijazno obličje ljubega deteta se vam prikaže in vas k sebi vabi. Niste klicani k bliščemu tronu od milijonov angeljskih korov obdanemu, ampak v hlev in k jaslicam, kjer se ničesar strahovitnega ne vidi. Zatoraj le zaupajte, danes je ura vašega zveličanja bila, danes se je Jezus za vas delj rodil, ne pogubiti vas, ampak kakor zgubljene ovčice iskati in zbirati v očetov hlev. Le nekaj mu morate obljubiti, da se ne bote več od Njega, od dobrega pastirja spravili, da se Mu više ustavljali ne bote. Oj pogledjte dete v jaslicah, kako ljubeznjivo, kako prijazno, kako gnadepolno je! Nebesa se nad Njim radujejo, sam Oče nebeški ga za svojega spozná, Njegovo očetovsko okó z neznanim veseljem nad Njim počiva. Marija pa in Jožef in pastirji se Ga skorej nagledati ne morejo; Njegove oči kakor zvezdice miglajo, Njegove lica so

lepše kot rože, Njegove usta slajše kot sterd; Njegov glas se milejše prileže, kot angeljsko petje. Povejte mi, ali ste kos, tako ljubo dete razžaliti, Mu v rožnato lice udariti, ali pluniti ga. Vi mi pravite: Tako zanikerni in brezbožni saj še nismo, da bi se take hudobije podstopili. Ako so naše besede resnica, ako se božjemu detetu ne legate, nehajte zana-prej grešiti. Upam, da ste v tem sv. adventnem času večidelj pri spovedi bili, upam tudi, da ste dobre sklepe storili, se odsihdob poboljšati, kakor ste pri spovedi obečali. Zdaj vam še nekaj ostane, namreč svoje obljube tudi spolnovati in stanovitno hoditi po svetem potu, ki ste ga nastopili. Bog ne daj, da bi se kateri zmed vas spet nazaj vernil v ječo pregrehe, iz ktere ste bili po božji gnadi spuščeni; po resnici vam povem, njegov stan bi bil potem veliko hujši, kakor prej; godilo bi se mu po besedah svetega Pavla: „Zemlja, ktera obilni dež v se popiva in zeljše rodi, ktero je sejavcu v prid, dobiva žegen od Boga; ako pa le ternje in osat nosi, je zaveržena in preklestvu blizo, nje konec je zgorenje.“ (Hebr. 6, 7—8.) Zatoraj ponovite danes pri Jezusovih jaslicah še enkrat vse svoje lepe in pobožne obljube, položite jih na serce Jezusovo in prisežite mu večno zvestobo. Potem bo tudi vam Njegovo rojstvo k zveličanju, in spolnile se bojo nad vami besede an-gelove: „Čast bodi Bogu na višavah, in mir na zemlji ljudem svete volje.“ Amen.

Pridiga v praznik sv. Štefana.

(Tudi mi vsi smo polni milosti ali gnade, smo torej lahko polni moči, kakor je bil sv. Štefan; gov. A. L.)

„— Štefan poln gnade in moči —.“ Dj. apost. 6, 8.

V v o d.

Včeraj smo obhajali veseli praznik rojstva našega Gospoda Jezusa Kristusa, dans pa obhajamo žalostni spominj smerti sv. Štefana, prvega mučenca, pa ne, ne žalostni, ampak veseli spominj, kako je premagal sv. Štefan, poln gnade in moči,

svoje in Jezusove sovražnike, ter šel prvi po poti terpljenja in smerti, ozaljšan s krono mučenstva, za svojim Gospodom v nebesa. Aposteljni so ga bili izvolili dijakona, ki naj bi skerbel za časno premoženje keršanske občine, tudi stregel pri altarji in oznanoval božjo besedo. Zvesto spolnovaje vse dolžnosti svojega novega poklica je oznanoval zlasti božjo besedo s tolikim pridom, da se je vedno bolj množilo število vernih. To je močno peklo Jude, pripravajo se ž njim po svojih shodnicah, pa se ne morejo ustaviti njegovi modrosti. Zato najmejo krivih prič, ki ga zatožijo, da je preklinjal Boga in Mozesa. Sv. Štefan se zagovarja poln sv. Duha, očitaje Judom njih terdovratnost in hudodijo. Zborniki škripljejo z zobmi. Sv. Štefan vidi smertno nevarnost, ozre se v nebesa in pravi: „Glejte! vidim nebesa odperte, in Sinu človekovega stati na desnici božji!“ Judje zdivjajo, planejo na Štefana, vlečejo ga iz mesta in ga posujejo s kamnji. Štefan pade na kolena, izročí dušo Bogu, moli za sovražnike ter sklene svoje lepo življenje. Štefan, poln gnade, je bil močen in stanoviten do smerti, in mi? ah mi smo pa tako slabi, da pademo v sleherni nevarnosti, v vsaki skušnjavi. Ali tudi nas podpira gnada božja, in ž njo bi tudi mi lahko stanovitni bili vojskovaje se z grešnim poželenjem, s popačenim svetom in s hudim duhom, ker, ako je Bog z nami, kdo bo potem proti nam? Pravim torej dans:

1. Sv. Štefan je bil poln gnade, tako smo tudi mi;

2. Sv. Štefan je bil močen v nevarnosti, tako smo lahko tudi mi.

Bog nas razsvetli s svojo gnado in poterdi nas v vsem dobrem!

Razlaga.

1. Ako preišljujemo gnade, ktere je bil Bog dodelil sv. Štefanu, vidimo, da so bile nektere vnanje, nektere pa notrajne. Kar zadeva vnanje gnade, je imel sv. Štefan prelepe zglede aposteljnov in naj svetejše življenje Jezusovo pred očmi. Posebna gnada pa je bila zanj, ker je vidil nebesa odperte, in Jezusa stati na desnici božji, ko so Judje planili

nanj, ga vlekli iz mesta in kamnjali. Pa tudi notranje gnade je bil sv. Štefan poln. Sv. pismo pravi od njega: „Bil je on mož poln vere in sv. Duha — mož tolike modrosti in sv. Duha, da niso mogli zoperstati oni, ki so se vzdignili zoper njega, modrosti in duhu, ki je govoril iz njega.“

Enakih očitnih gnad, kakor prvim kristjanom, nam Bog ne deli dandanašnji. Vendar imamo tudi mi gnad dovolj. Ako pa ne občutimo teh mnogoterih gnad božjih, je temu kriva le naša dušna slepota in terdovratnost serca; ker kolikotere so gnade, vnanje in znotrajne, s kterimi nas Bog k izveličanju napeljuje! Koliko gnad nam deli po vnanjem, po očesih, po ušesih, sploh po telesnih občutljajih! Magdalena sliši Jezusa pridigati. Ignaci bere v boleznih življenje svetnikov. Sv. Elizabeta ugleda, stopivši v cerkev s kraljevim lišpom, Jezusa na križu razmesarjenega in s ternjem kronanega. Ženi umerje mož. Nečistnik vidi izglede ponižne sramožljivosti. Grešnik sliši pridigo od pokore. Glejte, vse to so vnanje gnade, s kterimi nas Bog opominja, svarí in k dobremu napeljuje, in te zunanje gnade napravljajo pot notranjim gnadam v naše serce. Ako vidi, postavimo, bogatin, kako nesejo enega pokopat, je to vnanja gnada; nekaj pa mu pravi v sercu: dans tega, jutri tebe, to je notrajna gnada. Nečistnik posluša pridigo od pekla, to je vnanja gnada; nekaj ga pa zbada v sercu in mu pravi: nečistniki ne pojdejo v nebesa, to je notrajna gnada. Nečimerna lepotičenka vidi mertvaško glavo, to je vnanja gnada; glas vesti ji pa pravi: vnanja lepota mine, le dušna lepota je večna, to je notrajna gnada. Te notranje gnade nagibujejo voljo in opominjajo grešnika, naj se poboljša, naj zapusti slabe znanja, hudobne tovaršije, malopridne hiše, naj se spreoberne in spokori. Kdor posluša te notranje svarila, on dela z gnado božjo, kdor jih pa ne posluša, se jim ustavlja, kakor so se Judje, ktere je imenoval sv. Štefan „terdovratne in neobrezanih serc.“ Pa te notrajne gnade in nagibovanja naših serc niso v naši oblasti, ampak godé se v nas brez nas. Kakor pije zemlja dež, pa ga ne more narediti, ako ga ne da nebo, tako delamo tudi mi lahko z božjo gnado, ali pa ne, pa narediti, da bi prišle, tega ne moremo, ker so le božji dar, in pridejo od Boga.

Gorjé nam, ako ne delamo ž njimi, nasproti pa blagor nam vekomaj, ako se jim udamo z voljnim in pripravnim sercom! In kako dobrotljiv je Bog, ki nam delí toliko gnad, obsiplje nas tako rekoč, ž njimi. Le pomislite, toliko cerkev, toliko sv. maš, toliko pridig in uaukov, toliko bratovšin in molitev, toliko sv. podob in križev, toliko lepih izgledov, pa tudi svaril in kazni — glejte, vse to so gnade, ki nam jih Bog delí, on ne preneha od jutra do večera, od leta do leta, kakor jih je delil sv. Štefanu. Pa gorjé nam, ker jih zapravljamo in nehvaležno zametujemo tako pogostoma. Ene same bukve so bile spreobernile sv. Ignacija, mi pa jih beremo toliko brez prida. Branje enega samega evangelija je bilo pristudilo sv. Antonu svét, nam jih pa toliko nič ne pomaga. Bogoris, bulgarski kralj, zagleda podobo sodnjega dneva, in to je dovolj, da verje v Boga in ga ljubi, nas pa opominja apostolska vera vsak dan sodnjega dneva, ali smo pa zato kaj bolji? Kako bomo zagovarjali enkrat svojo zanikernost pri toliko in tolikih gnadah, ki nam jih Bog delí po lepih izgledih, po glasu vestí, po angelju varhu, po Mariji, po naših patronih, po sv. zakramentih, ki so studenci gnad, v tem, ko nas Jezus neprenehljivo k sebi kliče s križa in z altarja?! Vidite torej, da smo tudi mi polni gnade, kakor je bil sv. Štefan.

2. Ako smo pa polni gnade, zakaj nismo pa tudi tako močni, kakor je bil sv. Štefan? zakaj ne zmagujemo tako serčno dušnih sovražnikov, kakor jih je on? Izgovorov imamo na kupe, pravimo, da smo slabi. Ali smo pa tudi res slabi pri tolikih gnadah? Res, brez božje gnade ne moremo nič, ne kaj dobrega hoteti, ne začeti, ne delati in ne zveršiti. Z božjo gnado pa smo lahko močni in nepremagljivi, kakor je bil sv. Štefan. On sam je stal zoper toliko učenih Judov, in vsi niso mogli kaj zoper modrost in duha, ki je govoril iz njega; pa ne le z besedo, ampak tudi z djanjem je pokazal svojo moč, ker je bil stanoviten do smerti, in je še molil za sovražnike. O naj bi bili tudi mi tako močni v vojski s sovražniki! v vojski z mesom, s svetom in s hudim duhom! Pa praviš: slab sem, revna stvar, zato grešim in padem. O prazen izgovor! Ker veš, da si slab, in pa še veliko slabši, kakor se misliš, vprašam: Čemu pa se zanašaš toliko

na svojo moč, ker se podajaš lahko miseljno v nevarnost? Glej, prederzno strežeš svojim očem in drugim počutkom, zahajaš v malopridne hiše in tovaršije, hodiš celó v cerkev iz hudobnih namenov. Ako nimaš priložnosti in skušnjav, letaš za njimi, iskaje jih, in se izgovarjaš: slab sem in reven človek. Sv. Gregor pripoveduje od nekega starega puščavnika, ko je že umiral in ležal kakor mertev na postelji, se je neka ženska sklonila čez njega, viditi, ali še sópe, ali je pa že mertev; in glejte, pobožni starček zbere vse svoje moči se skloni in zavpije: „Poberi se skušnjava, še je iskrica življenja v meni!“ In ti, ne star, ampak v cvetečih letih mladosti, ne v smertni uri, ampak terden in zdrav, ne z iskrico življenja, ampak poln divjega ognja, mesenega poželenja, se podajaš derzno v vse skušnjave, iščeš slabih priložnosti, zahajaš v hudobne družbe, poješ umazane pesmi, hodiš in se klatiš po plesiščih, laziš nalašč po noči okoli, akoravno veš, da ti Bog ne bo pomagal, če se podaš nalašč in radovoljno v nevarnost. Glej! po opolzlih, stermih potih hodiš, in ako ti spodleti, kar ni čuda, se izgovarjaš: slab sem! O nespamet! zapusti nevarnosti, beži preč od kraja, da ne padeš v brezen! Ali ti slabiš še bolj že tako slabo naturo, namest močno jo delati s pripomočki, ki ti jih Bog ponuja. Slab sem, praviš; zakaj torej ne iščeš moči v sv. zakramentih, v molitvi? Zakaj ne poslušáš tridentinskega zbora, ki pravi: „delaj, kolikor moreš, in prosi, kar ne moreš.“ Poklekni k Jezusovim nogam in prosi ga z resnično pobožnostjo, naj ti on pomaga v vseh nevarnostih in skušnjavah, v boji s sovražniki tvojega zveličanja. Išči moči v molitvi, v branji pobožnih bukev, v poštenih družbah, pogovarjaje se od Boga in božjih reči. Kdor ima slabe oči, si pomaga z očali, kdor težko hodi, se opira ob palico. Ti pa, slab človek, si nočeš pomagati ne z molitvijo, ne z branjem sv. bukev, ne z preje-manjem sv. zakramentov! Kako prazen je torej izgovor: slab sem in se ne morem varovati greha, ker nalašč slabiš zmeraj duhá, kuriš pa meseno poželjenje z mnogoterimi grešnimi priložnostmi in hudimi navadami in skušnjavami. O ko bi pač hotel spoznati, kako močna je božja gnada, da bi ž njo skerbil in delal za svoje zveličanje! Izraelci so trepetali pred

Goljijatom, velikanom, mali David pa ga je premagal, ker je bil Bog ž njim. Tudi mi lahko premagamo tako vse sovražnike našega zveličanja: meso, svét in hudega duha s pomočjo gnade božje, ker vse premoremo v njem, ki nas močne dela, pravi sveti Paul.

S k l e p.

Ako je pa tako, ljubi moji, da je vsak poln gnade, in da je lahko tudi vsak poln moči, ako dela z gnado, o gorjé potem tistim, ktere zadevajo besede sv. Štefana: Vi terdovratni in neobrezanih serc itd. Zametovali ste žive gnade svetega Duha, umiraje je ne bote imeli in sklenili bote brez nje svoje revno življenje. Skerbimo torej zdaj, dokler smo zdravi in terdni, da delamo z gnado božjo in se serčno vojskujemo do zadnjega dihljeja, potem bodo tudi nam, kakor sv. Štefanu, nebesa odperle in prejeli bomo krono večnega življenja. Amen.

Pridiga za novega leta dan.

(Vošila za novo leto; gov. A. L.)

„Glej, zdaj je dan zveličanja!“ 2 Kor. 6, 2.

V v o d.

Nastopili smo spet novo leto. Lepa stara navada je pri nas kristjanih, da si vošimo ob novem letu vso mogočo srečo, vsega dobrega na kupe, in nikdar skorej nismo tako zgovorni in blagoželjni, kakor prvi dan novega leta. Vošimo si namreč stanovitno srečo, terdno zdravje, dolgo življenje, in Bog vé, kaj še vse, akoravno pride le od Boga sreča, zdravje, dolgo življenje in srečna smert, in si mi sami sebi ne moremo nič obljubiti.

Ljubi moji! tako obiln nočem jaz dans biti, da bi vam vošil mnogo let in vesele dni, ampak vošiti vam hočem samo za en dan, pa za tak dan, ki obsega vse naše življenje, vse stanove in vsako starost. Naše življenje je podobno dnevu,

ki se začne zjutrej, doseže opoldne svoj verhunec, se nagiba proti večeru in konča po noči. Jutro tega dneva pomenja mladost, opoldne dorastlost, večer sivo starost, noč pa smertno uro. Kakor se namreč preminja po dnevu jutro v opoldne, opoldne v večer, večer v noč, tako se preminja tudi naše življenje, mladi doraščajo, dorasli se starajo, stari pa umirajo. Tak dan, razdeljen v štiri dele, naj obsegajo dans moje verne, dobromisleče vošila za novo leto za vsako starost posebej. Mladim vošim dobro jutro, odraščeni dober dan, starim dober večer, bolnim in umirajočim lahko noč.

Poslušajte me pazno in vidili bote, koliko lepega in blagega da obsegajo moje danešnje vošila!

Razlaga.

1. Vošim vsem mladim dobro jutro. Kar je jutro za celi dan, to so perve mladostne leta za prihodnje življenje, in kakor sklepamo iz jutranje zarije na vreme celega dneva, tako spoznamo že v mladosti človeka, kaj bo iz njega v starosti. Ako je nebo zjutraj vedro in jasno, in vzhaja potem solnce lepo in žarno, se nadjamo po pravici lepega, jasnega, prijaznega dneva, in ako smo zjutraj dobre volje, smo po navadi taki tudi celi dan.

Glejte, enaka je skorej tudi z našim življenjem. Kakor se namreč obnaša človek v jutru svojega življenja, to je v mladosti, tak je po navadi tudi svoje prihodnje dni. To govori Bog sam v sv. pismu: „Česar se navadi mladeneč, od tega tudi star ne odstopi.“ (Preg. 22, 6.) To se pravi: Kakoršen je kdo v mladosti, tak je tudi poznej, dober ali pa hudoben. Ako nastopi človek v mladosti pot kreposti in pravice, hodi po tej poti po navadi vse svoje žive dni. Zato pravi prerok Jeremija: „Dobro je človeku, kedar nosi jarm od mladosti.“ (Žal. pesem 3, 27.) Nasproti je pa prav težko iz hudobnega človeka, ki živi v mladosti hudobno in pregrešno, poznej pobožen, bogaboječ mož, pobožna, krepostna žena, marveč se ga derzé hudobije, ki se jih v mladosti privadi, do smerti, in ga spremljajo v grob, kakor govori Job (20, 11):

„Pregrehe njegove mladosti bodo napolnile njegove kosti, in ž njim počivale v prahu.“

Zato želim in vošim posebno dans mladini dobro jutro, to je: naj bi živeli posebno mladi ljudje pobožno in bogaboječe, ker po takem življenji sledi srečna starost in vesela smert. Prepričati se tega, berite le sv. pismo: Tukej najdete pobožnega Jakoba, tam čistega Jožefa, bogaboječega Tobija, zvesto Suzano, samo svitle ogledala pobožnosti in svetosti do sive starosti vsred nadlog in težav, preganjanja in skušnjav, zmeraj so bili stanovitni do smerti. Berite pa nadalje in vidili boste, da so bili že v jutru svojega življenja, v prvi mladosti, živ izgled pobožnosti in bogaboječnosti.

Ako je pa tako, poslušaj mladeneč in mladenka, prijazne besede modrega, ki pravi: „Spomni se v svojih mladih letih svojega Stvarnika,“ (Pridig. 12, 1.) da zgodaj vanj veruješ, vanj upaš, ga ljubiš, se ga bojiš, si mu pokoren in ubogljiv, „preden pride čas britkosti in se približajo leta, od katerih porečeš: mi ne dopadejo.“ „Moj sin“ govori Bog nadalje po ustih Siraha, „moj sin, poslušaj nauk v mladosti, in boš modrost našel do sivih las.“ (6, 19.)

Ljuba mladina, prosim te za Boga, daruj svojemu ljubeznivemu Bogu tisti del svojih mladih let, ki ga posebno tirja in pričakuje od tebe, tisti del, na katerem sloni po navadi tvoja večna sreča ali pa nesreča. Moj sin, moja hči, ako imaš skerbne starše, ki te odvrčajo od hudega in napeljujejo k dobremu, glej, to je posebna milost Božja za te, ki je nima toliko drugih, slušaj jih zvesto, in jutro tvojega življenja se bo premenilo v lepí dan večnega zveličanja, h čemur ti iz serca vošim vso srečo.

2. Vošim odraščeni^m dober dan. Od mladih pridem do odraščeni^m, ki so že v možatih, terdnih letih. Tem vošim za novo leto dober dan. Nikoli ni solnce tako gorko, nikoli ne pripeka tako močno, kakor po dnevu, opoldne, v kratkem času stori solnce opoldne več, kakor po več ur zjutraj ali zvečer. Glejte! tako stori tudi odraščeni človek v svojih terdnih letih lahko več za zveličanje, kakor v pretekli mladosti ali pa v okorni starosti. Premislimo to nekoliko bolj natanjko!

V mladosti delajo nepremišljeni nespametni ljudje vse le nekako poverh, tje v en dan, brez premislika. Molijo razmišljeno, svete maše ne porajtajo veliko, za pridige in nauke jim ni kaj mar, spovedujejo se le poverhu brez skerbnega izpraševanja vesti, brez serčnega kesa, brez terdnega sklepa, poboljšati se, in brez pravega poboljšanja. Od tod izvirajo božjeropne spovedi in nevredne svete obhajila. Glejte, tako dela mladost, in morebiti ste tudi vi tako delali svoje mlade dni, ali pa ne veliko boljše. Le premislite molitve in druge pobožnosti, spovedi in sv. obhajila in vidili boste, kako po verhu ste vse opravljali, pa tudi spoznali potrebo popraviti jih z vesoljno spovedjo, preden se ločite iz tega svetá, in kateri nočejo zdaj tega storiti, bodo na smertni postelji ali pa v večnosti, toda prepozno, obžalovali svojo zanikernost, umerli bodo v svojih grehih, ki se niso prav in skesano spovedovali, ne poboljšali in ne spokorili, v svojih grehih bodo umerli in se pogubili.

Da bi si to odvernili oni, ki niso prav preživeli jutra svojega življenja, jim vošim dober dan. Odraščeni sinovi in hčere, možjé in žené, gospodarji in gospodinje! iz sv. evangelja veste, ako je kdo samo enkrat smertno grešil in pervo milost in nedolžnost zapravlil, če se hoče še potem zveličati, da mora pokoro delati, po Jezusovih besedah, ki pravi: „Ako se ne bote spokorili, bote vsi pogubljeni.“ Sv. evangelje pa tirja resnično pokoro, ko pravi nadalje: „Storite vreden sad pokore!“ kakor bi hotlo reči: „Obžalujte in studite vse iz serca, kar ste od svoje mladosti Bogu zopernega mislili, iskali, želeli, govorili, peli, pripovedovali, delali; obžalujte in studite vse, kar ste dobrega zamudili in opustili do Boga, do bližnjega in do sebe, spolnovaje dolžnosti svojega stanu. Iz sv. evangelja veste nadalje, da vsako drevo, katero ne obrodi dobrega sadú, bo izsekano in v ogenj verženo. Dobri sad so dobre dela, ki jih stori človek v stanu posvečujoče milosti (gnade) božje. Vsak dan delate za svojo hišo, za otroke, za družino, za svoje umerljivo telo, kje so pa dela za vašo neumerljivo dušo? Marljivi ste, in skerbite za marsikaj, pa le eno je naj bolj potrebno, namreč skerb za dušo, za časno

skerbite, zakaj tudi ne za večno? za ta svét skerbite, zakaj tudi ne za nebesa? predpostavljenim služite za malo plačilo, zakaj tudi ne Bogu za večno nebeško plačilo? kupujete in prodajate za časní dobiček, in prodajate pri tem svojo dušo, kaj pa pomaga človeku, ako pridobi ves svet, pa terpi škodo na svoji duši? ali kakošno menjo bo dal človek za svojo dušo? vpraša Jezus (Mat. 16, 26.) Ako zapravi kdo blago in premoženje, zapravi veliko, kaj pa da, ako pa zapravi dušo in nebesa, zapravi vse.

Sprejmite tedaj dober dan terdnih let, obračajte ga bolje v svoje zveličanje, kakor ste delali do zdaj z jutrom svojega življenja. Glejte, zdaj je prijeten dan, zdaj je dan zveličanja! zdaj zginovajo polagoma napostne mišljenja nespametne mladosti; zdaj vam najboljše sije jasno solnce bistre pameti, zdaj imate popolnoma prosto voljo, terdno moč in zdravje, naj lepšo priložnost, spoznati storjene grehe, jih obžalovati, se jih spovedati in še poboljšati se, popustiti grešne navade in si nabirati večnih zakladov za nebesa: „Dokler tedaj čas imamo, delajmo dobro,“ (Gal. 6, 10) nas opominja sv. Paul. Zdaj imamo še čas, pa Bog vé, kako dolgo ga bomo še imeli? Bog nam je spet dal doživeti novo leto in delati za zveličanje. Konec tega leta se bo tudi približal, Bog vé, ali ga bomo dočakali? Za marsikterega izmed nas bo to leto zadnje, živite torej tako, kakor bi za terdno vedili, da je to leto zadnje za vas! To vošim odraščeni in v njih naj boljših letih. Vošim pa tudi

3. priletnim in starim dober večer. Za dnevom pride večer, in za terdnimi leti starost. Kakor sem vošil odraščeni dober dan, tako vošim priletnim in postarnim dober večer. Kedar pride večer, posebno poleti, ko so dolgi dnevi, se veseli marsikdo, ko je prestal težo dneva, delo dodelal, ko ga čaka krepčivna večerja in sladek počitek. Glejte, enako je tudi s starimi obojega spola na večer njih življenja.

Vi priletni možje in žene, udovci in udove, minulo je prijetno jutro vaše mladosti, minul je lepí dan vaših terdnih let, približal pa se je polagoma večer vašega življenja na tem svetu. Odložite tedaj, kar vam je težilo vest do zdaj! Odložite ukoreninjeno sovražtvo in nevošljivost; odložite pregrešne

navade nečistih misel in želj, pohujšljivo govorjenje, kletev, rotenje in zakramentiranje; odložite ptuje in krivično blago, ki vam zdaj vest teži in ki ga ne smete zapustiti svojim otrokom in dedicem; odložite vendar enkrat tisti greh, ki ste ga do zdaj še vselej zamolčevali prav nalašč pri spovedi, da vam ne napravi nemirne noči in nesrečne večnosti. Spomnite se besed, ki jih govori Bog sam v sv. pismu, ko pravi: „Ne hrepeni po krivičnem blagu in ne reci: zadosti imam za svoje življenje, zakaj, ob času maščevanja in nadloge ne bo nič pomagalo. Ne živi po željah svojega serca, akoravno zamoreš. In ne reci: Kako močen sem, ali kdo me bo sodil zavolj mojih del? zakaj, Bog se bo gotovo maščeval. Ne reci: Grešil sem, in kaj žalega se mi je zgodilo? zakaj, Bog je poterpežljiv maščevavec. Zavolj odpuščenege greha ne bodi brez strahú in ne nakladaj greha na greh. In ne reci: Usmiljenje božje je veliko, on se bo usmilil obilnosti mojih grehov. Zakaj njega serd se približa tako hitro kakor usmiljenje in njegov serd se ozira na grešnika. Ne odlašaj k Gospodu se spreoberniti in ne odkladaj od dné do dné, zakaj njegova jeza bô naglo prišla in ob času maščevanja te bo razdjal!“ (Sir. 5, 1—9.) Tako govori Bog v sv. pismu, kakor bi hotel reči: Nikar ne odlašaj več, priletni kristjan, spokoriti in poboljšati svoje grešno življenje, ker tvoje močí slabé čedalje bolj, ne slišiš več tako dobro, jezik je okoren, lasje se belijo, lica upadajo, čelo se gerbanči, roke so merzle in se tresejo, nogé te nósijo težko, kri je merzla, zebe te rado, po noči komej nektere urice spiš, pripravljaj se torej na ločitev od tega svetá!

Ako tedaj hočeš še pred smertjo dober večer imeti na tem svetu, vredi še do časa svoje hiševanje, spovej se še enkrat vsega, kar ti teží vest, in reci svojim: Glejte, do zdaj sem živel za vas in za vašo korist, ostanek svojega življenja hočem pa zase živeti, ker do zdaj sem pač malo storil za nebesa ali clo nič; kako bom shajal pred ostrim Sodnikom, ako ne nadomestim tega, kar sem zamudil. Kolikor mi tedaj še ostaja večera mojega življenja, hočem oberniti vse v svoje zveličanje, ako sem koga goljufal, rad povernem, ako sem koga obrekel, prekličem vse, ako je mene kdo razžalil, mu

iz serca odpustim, ako sem pa jaz koga, lepo prosim, naj mi odpusti; tako upam, da mi bo tudi Bog odpustil vse moje grehe, ki jih iz serca obžalujem in vekomaj studim. „Delati moram dela tistega, ki me je poslal, dokler je dan, ker pride noč, ko ne bo več delati moč.“ (Jan. 9, 4.) Delati moram, dokler mi še sije solnce božje milosti. Jaz ne vem, ve pa Bog, kako dolgo bom še živel, večer mojega življenja se bliža čedalje bolj, in potem bo nastopila smertna noč in ne bom več delati mogel za svoje zveličanje. Skerbite torej za svoje zveličanje, ker dolgo ne boste več živeli; zakaj star pregovor pravi: „Mladi more, star mora umreti,“ da se boste srečno kdaj ločili iz tega svetá! To vam vošim prvi dan novega leta, ki ga gotovo ne bomo preživeli vsi.

4. Poslednjič pa vošim bolnim in umirajočim lahko noč. Minul je dan mojega novoletnega vošenja, lahko noč toraj, lahko noč vam bolnim, lahko noč vam umirajočim! Kedar gre kdo po preteklem dnevu počivat, mu vošimo lahko noč, sladek počitek; kar si vošimo na telesu, to vošim jaz dans za celo leto dušam bolnih in umirajočih, namreč lahko noč, sladek počitek, to je srečno smert in na to večer počitek pri Bogu v nebesih.

O koliko jih bo spet to leto s smertjo zaspalo! koliko le iz naše fare! koliko po vsem Slovenskem! koliko mladih v jutru njih življenja, koliko odrasčenih v naj boljših letih, koliko priletnih na večer njih sive starosti? In kaj se vam zdi, kdo izmed nas bo prvi na versti? jaz? ti? ali kdo drugi? To, kaj pa da, je znano le Bogu, ki deli bolnim zdravje, zdravim bolezen, mertvim življenje in živim smert, vendar vemo tudi mi, da jih umerje vsako leto nekaj mladih, nekaj odrasčenih, nekaj starih, nekaj na nagloma, nekaj po dolgi bolezni, vemo tudi, da kakoršno življenje taka je tudi smert. Pobožno življenje, srečna smert; hudobno življenje, čudna smert. Sv. Janez pravi: „Blagor mertvim, kateri v Gospodu umerjó! njih dela gredó za njimi.“ (Skrivn. razod. 14, 13.) Ali ni mogoče, da bi v Gospodu srečno umerl, kdor ni živel v Gospodu pobožno. „Kdor pa se boji Gospoda, mu bo na zadnje dobro, in na dan smerti bo blagoslovljen,“ tako govori Bog sam po ustih modrega Siraha (1, 13).

S k l e p.

Sprejmi torej, keršanska mladina, „dobro jutro!“ svojega življenja, obračaj ga modro, in venčaj se z lepimi čednostmi, s ponižnostjo, sramožljivostjo, pobožnostjo! Sprejmite, odraščeni, „dober dan!“ in nabirajte si zaslužnja za neminljivo krono v nebesih! Sprejmite, priletni in stari, „dober večer!“ poravnajte hiševanje, skerbite vendar zdaj za svojo dušo, ko ste skerbeli že toliko let le za telo in časne potrebe! Sprejmite tudi vi, ki boste umerli to leto, moje prisečno vošilo za „lahko noč in sladek počitek“ v tamnem grobu, da ustanete spet enkrat častitljivo in srečno v večno življenje! Amen.

Keršanski nauki.

LIV. Glej katekizem: „Od dobrih del.“

V v o d.

Vera je k zveličanju potrebna; zakaj brez vere ni mo- goče Bogu dopasti, kakor nam pričuje sveti apostelj Paul. Pa vender vera sama na sebi nas še ne zveliča. Ona se mora v djanju skazovati; ona mora sad dobrih del in lepih čednost roditi; potem bo še le sveta vera nam k zveličanju služila. Vera brez dobrih del pa nič ne pomaga. To nam pričuje sveti apostelj Jakop, kateri pravi: „Kakor je truplo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez dobrih del mrtva.“ (Jak. 2, 26.) Človek, kateri nič dobrega ne stori, je podoben tistemu drevesu, katero nobenega sadú ne rodi. „Vsako drevo pa, katero dobrega sadú ne prinaša, bo posekano, in v ogenj verženo,“ tako sam Jezus v svetem evangelju govori. (Mat. 7, 19.) „Pravični bodo na vekomaj živeli, in njih plačilo je pri Gospodu. Nar viši bo skerbel za nje. Zategadelj bojo častitljivo kraljestvo in nezvenljivo krono iz roke Gospodove prejeli.“ (Modr. 5.) Da bi vam tedaj, ljubi kristjani! vaša vera veliko dobrih del obrodila, da bi si tudi vi „po dobrih delih svoj poklic, svoje izvolenje za nebesa zagotovili;“

kakor nas sveti apostelj Peter tako lepo opominja (2. Petr. 1, 10.), vam danes tudi jaz od dobrih del govoriti želim. Pokazal vam bom :

1. Ktere dobre dela sploh, —
2. Ktere pa posebej opravljati imamo; in
3. Kako dobro delati moramo, da bo Bogu dopadljivo, nam pa k zveličanju služilo. Imenitni so ti nauki, torej zvesto poslušajte.

Razlaga.

I. Dobre dela, katere sploh doprinašati imamo, so te :

1. Vsak kristjan mora trezno, pravično in pobožno živeti.
2. pred Bogom in pred ljudmi, in 3. na tako vižo k dosegi svojega cilj in konca svoje življenje z dobrimi deli zaljšati.

a) Trezno moramo sploh vsi živeti; to dolžnost do samega sebe imamo.

Pravično moramo vselej ravnati, to je dolžnost do našega bližnjega.

Pobožno moramo živeti; to je dolžnost, ki jo do Boga imamo. —

Trezni smo takrat, kedar svoje napčne poželenja s serčnostjo berzdamo, svoje naravno nagnenje z modrostjo vredimo, in svoje petere počitke skerbno hudega obvarujemo. Našo pamet moramo božji neskončni modrosti, našo voljo božji sveti volji čisto podvreći. Svojega serca ne smemo v posvetne reči zakopovati, jih na kako stvar navezovati, poleg tega pa na stvarnika pozabiti. Popolnoma sreče ne smemo tukaj želeći ali iskati; popolnoma sreče na tem svetu nikjer ne najdemo; tajista je le tamkaj v nebesih domá. Čast, bogasivo in zavživanje posvetnih dobrot ne sme cilj in konec našega življenja biti; ampak vse to nam mora le pomoček biti, čedno, bogaboječe živeti in tako si večao zveličanje služiti. V jedi, v pijaci, v spanju, v delu in počitku, v žalosti in v dobri volji moramo vselej pravo mero deržati. Vsaka reč se o pravem času, v pravi meri, na pravo vižo, na pravem kraju naj zgodi. Svoje oči, ušesa, jezik, roké in druge ude svojega telesa moramo le v to obračati, k čemur so od

svojega stvarnika namenjene. Nikdar jih v greh obračati ne smemo. To se reče: trezno, pametno, pošteno živeti; kar je vsakega kristjana sveta dolžnost.

Pravično živeti, to je dolžnost, ki jo do svojega bližnega imamo. Po pravici pa takrat ravnamo, kedar vsakemu pustimo, kar je njegovega, in vsakemu damo, kar mu gre. Da bomo to storili in dopolnovali, si moramo tiste dve pravili posebno dobro zapomniti, ki nam ju sveto pismo podá: 1. „Kar ti sam nimaš rad, tega tudi drugemu ne stori.“ (Tob. 4. 16.) „Storite ljudem vse, kar vi hočete, da bi vam drugi storili.“ (Mat. 7, 12.) Kdor se po tih dveh naukih zvesto ravna, ta gotovo tudi pravično živi.

Pobožno živeti, to je pa dolžnost, ki jo do Boga imamo. Pobožno pa takrat živimo, kedar dajemo Bogu, kar je božjega; to je, nar višo čast in hvalo, ki mu gre. Posebno ga častimo po tajistih treh svetih čednostih, katere do Njega imamo, po živi veri, terdnem zaupanju in goreči ljubezni. Zatorej le obujajmo radi te božje čednosti večkrat; vadimo se v njih celo svoje življenje; prosimo pa tudi svetega Duha, da bi nam jih v naših srcih zmirom bolj pomnožil; tako bomo gotovo prav pobožno živeli in zvesto dopolnili dolžnosti svoje do Boga.

b) Tako trezno, pravično in pobožno moramo živeti pred Bogom in pred ljudmi. (Rim. 12, 17.) Pred Bogom, to se reče: pred božjim obličjem, živo verovaje, da je Bog povsod pri nas; da On vse vidi, karkoli mi dobrega storimo; naj se še tako na skrivnem zgodi; terdno zaupaje, da nas bo ljubi nebeški Oče za vsako dobro delo obilno poplačal. Ker pa mi svoje dobre dela le zavolj Boga opravljamo in Njemu samemu dopasti želimo, moramo jih pa vendar tudi pred ljudmi, to je, vpricho drugih ljudi opravljati. In samo zavolj dobrega izgleda se to naj zgodi, in zavolj božje časti in hvale. Tako nas k temu sam Jezus lepo opominja, rekoč: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaše dobre dela in hvalijo vašega Očeta, kateri je v nebesih.“ (Mat. 5, 16.) Kakor grešnik in neverniki svoje grehe doprinaša, slabe izgleda daje, in tako tudi druge za seboj potegne in v greh zapelja; tako pa tudi dober kristjan po svojem pobožnem življenju in lepih zgledih

tudi druge k dobrim delom in pobožnosti napeljuje. Oh da bi le dušni pastirji svojim ovčicam, deželski gospodje svojim podložnim, starši svojim otrokom, mojstri svojim učencem, gospodarji svojim poslom samo dobre izgleda, izgleda keršanskega, bogaboječega življenja dajali: o kako bi se po svetu kmalo boljše godilo, koliko hudega bi se na tako vižo zabranilo!

c) Tako moramo tedaj z dobrimi deli svoje življenje lepšati in si tako dosego svojega cilj in konca, večnega zveličanja bolj in bolj zagotoviti. To je namreč naš poklic, da na tem svetu Bogu zvesto služimo, na unem svetu pa večno življenje dosežemo. In Bogu lahko služimo v vsakem stanu, ako le po Božjih in cerkvenih zapovedih tudi dolžnosti svojega stanú prav zvesto spolnujemo. Ali smo v gosposkem ali kmetškem stanu, ali smo samični ali oženjeni, ali smo bogati ali revni, ako le svoj stan prav ravnamo, svoje dolžnosti prav dopolnujemo, in vsak iz med nas v svojem stanu toliko dobrega dela, kolikor s pomočjo gnade božje storiti zamore, potem pa že naše življenje z dobrimi deli lepo okinčamo, in naše zveličanje nam bo bolj zagotovljeno. — To sem vam, preljubi moji! govoril, kako mora vsak človek sploh dobro delati. Povedal vam bom

2. tudi, ktere dobre dela pa kristjan še posebej opravljati ima. Vsak kristjan mora a) Boga moliti, b) se postiti, in c) ubogajme dajati, ako mu le mogoče je. Zakaj molitev, post in milošna so tri nar imenitniše dobre dela, kakor smo v katekizmu učili se. Od teh treh dobrih del sveto pismo starega in novega zakona pogosto govori. „Boljše je molitva s postom in milošno, kakor zaloge zlatá spravljati,“ tako je angelj Rafael k staremu Tobiju govoril (Tob. 12, 18.) Molitev se pa tukaj ne pravi samo ustna molitev, ampak zastopijo se tudi vse druge pobožne vaje, duhovne službe; sploh vse, kar se z besedo ali v djanju za božjo čast stori ali preterpi. Karkolj človek v božji prienjočnosti iz ljubezni do Boga, Njemu k časti stori in Njemu daruje, vse to je tudi pred Bogom prijetno, Njemu dopadljiva molitev; ali že tedaj svoje vsakdanje molitvice ali sveti roženkranc molite, ali že svoje molitevske bukvice pobožno berete, ali sveto mašo spodobno slišite, ali besedo božjo poslušate, ali svete zakramente vredno prejimate, vse to⁷ je Bogu prijetna molitva in dobro delo

za vas. Ja, clo jesti in piti zna dobro delo biti, ako se prav zgodi zavolj Boga. Torej nas lepo uči sv. apostelj Paul, ki pravi: „Ali že jeste ali pijete, ali kaj drugega počnete, le vse k božji časti storite.“ (I. Kor. 10, 31.)

Drugo poglobitno dobro delo je post. Ali post tukaj niso samo tisti od cerkve zapovedani posti, v katerih si v jedi in pijači pritergati ali pa samo mesenih jedí se zderžati moramo; ampak post pomenja tudi vse spokorne dela, vse težavne vaje, ki jih za storjene grehe opravljamo, sploh vse, kar se svojemu grešnemu nagnenju nasproti stori. V tem pomenu tudi sveto pismo od posta govori. Kedar si tedaj v štiridesetdanskem postu, ali v štirih kvartih in drugih zapovedanih postnih dneh v jedi in pijači pritergamo, ali po petkih in sabotah se mesenih jedí zderžamo, storimo scer dobro delo, katero nam je od katoljške cerkve zapovedano. Ali ker so nam posti le za pokoro naloženi, v spokorjenje naših grehov zapovedani, še pa tudi na truplu se postiti zadosti ni, moramo tudi na duši se postiti, to je, spokornega duha moramo v sebi obujati. Telesni post je samo lušina ali zgrivano sercé, spokorni duh, poboljšanje življenja svojega, to je dobrega dela pravo jedro, to je pravi zveličanski post. Na truplu se postiti, to ni vsak dan zapovedano; ali greha se zderžati, zavolj storjenih grehov žalovati, ker se je ž njimi ljubi Oče nebeški razžalil, jih iz celega serca sovražiti, se zavolj njih globoko poniževati, kakor zaslužen kaznen vse hudo voljno prestajati, dež in vihar, zimo in vročino, žejo in lakoto, težavno delo in sitnost od ljudi, revšino in bolezní, vse to poterpežljivo in v duhu pokore prenašati, vse to se reče prav postiti in za storjene grehe pokoriti se; kakor cerkveni učeniki pravijo: da celo naše življenje naj vedna pokora bo. Na tako vižo se znamo prav spokoriti; pa tudi veliko dobrega storiti za nebeško kraljestvo. —

Tretje posebno dobro delo je milošna; to je vsaka dobrota, ki se bližnemu ali na duši ali na truplu skaže. Zakaj na duši in truplu znamo svojemu bližnemu veliko dobrega storiti; kakor se bomo prihodnjikrat učili. Za danes si pa le te besede še zapomnite, ki jih v svetem pismu beremo: „Iz dobrih del, ne pa samo iz vere bo človek opravičen in doseže krono pravičnosti. In katerikolj pravico dela, je pravičen. Kteri dobro delajo, bojo noter šli

v večno življenje; kateri pa hudo delajo, v večno terpljenje.“ Ljudje še sploh radi dobro delajo; ali veliko od tega, kar za dobro storjeno mislijo, pred Bogom vendar nič ne velja, ker prav storjeno ni. Zatega delj vam hočem

3. tudi na kratko še pokazati, kako moramo svoje dobre dela opravljati, da bojo Bogu dopadljive, nam pa k zveličanju služile. Da bojo naše dobre dela pred Bogom vrednost in za večnost zasluženje imele, jih moramo a) v stanu posvečujoče gnade, b) prostovoljno, in c) iz dobrega namena opravljati. Naj prvič moramo tedaj v gnadi božji biti, ako kaj dobrega storiti hočemo. Sveti apostelj Jakob pravi: „Greh, kedar je storjen, obrodi smert.“ (Jak. 1, 15.) Kdor se tedaj v smertnem grehu brez gnade božje znajde, je na svoji duši mertev; mertvo je tedaj tudi vsako delo, ktereга v tem stanu opravi; brez vsega zasluženja za večnost, je tako delo. Zakaj že šesta poglavitna resnica svete vere nas uči, da je gnada božja k zveličanju potrebna, in da človek brez gnade božje nič dobrega in za večno življenje vrednega storiti ne more. To nam Jezus v tisti priliki od vinske tertе in mladike prav jasno kaže. On pravi: „Kakor mladika sama iz sebe sadú prinašati ne more, ako na vinski terti ne ostane, tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete. Jaz sem vinska terta, vi ste mladike. Kdor v meni ostane in jaz v njem, veliko sadú obrodi; zakaj brez mene nič ne morete storiti.“ (Jan. 15, 4—5.) Glejte, ljubi kristjani! kako nesrečen je tedaj vsak človek, ki se v smertnem grehu znajde, ki je ločen od Jezusa, zakaj v takem stanu ne more nič dobrega storiti za nebesa; v takem nesrečnem stanu je podoben mladiki, ki se je od vinske tertе odrezala. Mladika se posuši in v ogenj verže. Grešnik pa se bo v večni ogenj vergel, ako se za časa ne spokori, in milosti ne išče pri Očetu nebeškem. — Potreba je drugič, da dobro sami od sebe prostovoljno delamo. Res je scer, da je stan gnade božje k vsakemu dobremu delu nar bolj potreben. Pa vendar gnada božja sama na sebi še dobrega dela storiła ne bo; potreba je tudi prizadevanja od naše strani, to je, potreba je, da mi dobro ne prisiljeno, ampak prosto-

voljno zvolimo, in s pomočjo gnade božje srečno speljamo, zato nam je Bog prosto voljo dal. In le na tako vižo še le dobro delo zasluženja vredno postane, od kterega sam Jezus to govori: „Kedar bo Sin človekov prišel v veličastvu svojega Očeta s svojimi angelji, takrat bo vsakemu po njegovih delih povernil.“ (Mat. 16, 27.)

Tretjič je potreba, da dobre dela iz dobrega namena, namreč samo zavolj Boga in našega zveličanja, ne pa iz nečimernih namenov, zavolj časti in hvale tega svetá, ali zavolj posvetnega dobička opravljamo. Tako so nekdanj farizeji na videz veliko dobrega storili. Veliko so molili, oestro se postili, obilno dajali ubogajmé. Pa vsega tega niso storili zavolj Boga, ampak šamo zató, da bi jih ljudje za brumne, svete in pravične imeli in visoko čast jim skazovali. Oni so tedaj dobro delali iz slabih namenov, iz gerde lakomnosti po časti in hvale tega svetá; zategadelj so pa tudi vse zasluženje za večnost zgubili, kakor sam Jezus v svetem evangelju govori. Oh varite se, ljubi moji! da svojih dobrih del ne bote iz nečimernih namenov, zavolj posvetne hvale in časti opravljali. Tako bi vaše dobre dela, ko bi še tolike bile, pred Bogom vso vrednost zgubile. Nečimernost in slab namen, to je tisti nagnusni červ, ki dobre dela rad spodjeda in jim jemlje vso vrednost. Kako morate svoje molitve, poste, milošne in druge dobre dela opravljati, poslušajte, kako vas sam Jezus tega podučuje; On pravi: „Kedar molite, ne bodite, kakor hinavci, kteri radi v shodnicah in na voglih ulic stojé molijo, da bi jih ljudje vidili. Resnično vam povem: prejeli so svoje plačilo. Ti pa, kedar moliš, pojdi v svojo kamerco, zapri duri, in moli svojega Očeta na skrivnem; in tvoj Oče, kteri na skrivnem vidi, ti bo povernil.“ — „Kedar se postite, ne delajte se žalostnih, kakor hinavci; gerdé namreč svoje obraze, da bi ljudje vidili, da se postijo. Resnično vam povem: prejeli so svoje plačilo. Ti pa, kedar se postiš, mazili svojo glavo in umij svoj obraz, da ne bojo ljudje vidili, da se postiš, ampak tvoj Oče, kateri na skrivnem vidi, ti bo povernil.“ — „Kedar ubogajme daješ, ne trobi pred seboj, kakor hinavci delajo po shodnicah in po terjih, da bi od ljudí hvaljeni bili. Resnično vam povem, prejeli so svoje plačilo,

Kedar pa ubogajmé daješ, naj ne vé tvoja levica, kar dela tvoja desnica; da bo tvoja milošna na skrivnem, in tvoj Oče, kateri na skrivnem vidi, ti bo vernil.“ „Glejte, da svojih dobrih del ne delate pred ljudmi, da bi vas vidili; sicer ne bote imeli plačila pri svojem Očetu, kateri je v nebesih.“ (Mat. 6.) To so lepi nauki, po katerih bi se naj tudi vsi kristjani ravnali. Jezus nam hoče pokazati, da vsega dobrega ne smemo zavolj hvale pred ljudmi, ampak samo zavolj Boga opravljati. Opominja nas, da bi radi tudi na skrivnem dobro delali; in Bog, ki na skrivnem vidi, nas bo za vse to obilno poplačal. Znamo scer tudi očitno pred ljudmi dobre dela opravljati; pa to se nima zgoditi zavolj ljudi, ampak iz čistega namena: Bogu dopasti in svojemu bližnjemu dajati lep izgled. „Naj se sveti vaša luč pred ljudmi, pravi Jezus, da vidijo vaše dobre dela, in hvalijo vašega Očeta, kateri je v nebesih.“ (Mat. 5, 16.)

S k l e p.

Ljubi kristjani! vse bomo enkrat zapustili, kar tukaj imamo, samo to, kar smo dobrega storili, bomo vzeli seboj. Dobre dela in lepe čednosti, to so tisti zakladi, ki jih tudi v večnost penesemo; to so tisti dnarji, za ktere si bomo nebeško veselje prikupili. Torej si prav obilno spravljajmo takih zakladov — veliko dobrih del; da enkrat bogati dobrih del in svetih čednost v večnost pojdemo, in na večer svojega življenja obilno, prelepo plačilo zadobimo! Amen.

Keršanski nauki.

LV. Glej katekizem: „Sedmero telesne dobre dela.“

V v o d.

Ves nauk Jezusov, vse Njegove zapovedi so na kratko zapopadene v teh dveh besedah: „Ljubi Boga čez vse, ljubi bližnjega, kakor sam sebe.“ V teh besedah je zapopadena „vsa postava in vsi preroki,“ sam Jezus govori. Taka sveta

ljubezen do Boga in prava ljubezen do bližnjega nam je tako potrebna, da brez nje ne moremo zveličanja doseči. Kako lepo nam to resnico sveti apostelj Paul poterduje, ker pravi: „Bratje! ko bi človeške in angeljske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, bi bil kakor bučoč bron ali berneč zvonec. In ko bi znal prerokovati in bi vedel vse skrivnosti in imel vso učenost, in ko bi imel vso vero, tako, da bi goré predstavljaj, ljubezni pa bi ne imel, nič nišem. In ko bi razdal ubogim za živež vse svoje premoženje, in ko bi truplo dal, da bi zgorelo, ljubezni pa bi ne imel, mi vse nič ne pomaga.“ (I. Kor. 13. 1—3) In „kdor ne ljubi, ostane v smerti;“ tako sveti apostelj Janez govori (I. Jan. 3, 14.). Ali pravo ljubezen do Boga le s tem pokažemo, ako Njegovo sveto voljo spolnujemo, ako Njegove svete zapovedi deržimo; kakor Jezus govori, rekoč: „Kdor moje zapovedi imá in jih spolnuje, ta je, ki mene ljubi.“ (Jan. 14, 21.) „Vi ste moji prijatli, ako storite, kar vam zapovem.“ (Jan. 15, 14.) Pravo ljubezen do bližnjega pa tudi le tako pokažemo, ako ga ne ljubimo samopašno zavolj lastnega dobička, ampak zavolj Boga; ako ga ne ljubimo samo z besedami, ampak tudi v djanju; kakor nas sveti apostelj Janez k djanski ljubezni tako lepo opominja, rekoč: „Ne ljubimo bližnjega samo z besedami in z jezikom, ampak v djanji in resnici.“ (I. Jan. 3, 18.) In to se bo godilo, ako svojemu bližnemu na duši in truplu dobro storimo in njemu dela milosti in prave keršanske ljubezni skazemo. To so potem pa tudi take imenitne dobre dela, za ktere bomo od Boga posebno veliko plačilo prejeli. Sedem je takih dobrih del, katerih moramo svojemu bližnemu na truplu, in sedem takih del, katerih moramo bližnemu na duši skazovati. Sedmere telesne dobre dela so: 1. Lačne nasititi. 2. Žejne napojiti. 3. Popotnike sprejemati, 4. Nage obleči. 5. Bolnike obiskati. 6. Jetnike rešiti, in 7. merliče pokopati. In te sedmere telesne dobre dela vam hočem danes na kratko razložiti. Zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Lačne nasitovati je prvo dobro delo telesne milosti. Bog ni svojih darov vsem ljudem enako razdelil.

Nekterim je dal obilno vsega posvetnega blaga; nekterim je pa stan vbožtva in velike revšine odločil. Zategadelj pa ne smemo misliti, da ni Bog do vseh enako dobrotljiv. Ravno v tem, da niso vsi ljudje v ravno tajistem stanu, da niso vsi enako obdarovani, se božja ljubezen in neskončna modrost naj lepše kaže. Nekterim je Bog veliko dal, pa ne zato, da bi obilnost božjih dobrot sami zavživali, ampak zato, da bi ž njimi svojim ubogim bratom in sestram radi pomagali. Tako imajo bogatini in premožni lepo priložnost, s svojim posvetnim blagom veliko dobrega storiti, „s krivičnim mamonom si prijetlov delati, kateri jih enkrat v večne prebivaljša vzeli bodo.“ Imajo pa tudi tajisti, ki tukaj v revšini in sromaštvu živijo, lepo priložnost, s svojim revnim stanom si veliko zasluženje za nebesa pridobiti. Ako svoj revni stan iz ljubezni do Boga voljno prenašajo, ako ubožtvo in pomanjkanje poterpežljivo terpijo, so nar bolj podobni Jezusu. Tudi On je bil ubog in reven; še toliko ni imel svojega, kamor bi bil svojo trudno glavico naslonil. Kteri so tedaj na tem svetu revni in ubogi iz ljubezni do Jezusa, tajisti bojo pa enkrat v nebesih bogati in z nebeško slavo venčani. Ali vendar je naša dolžnost, takim ubogim ljudem, ki si zavolj svoje boleznj ali slabosti, zavolj starosti ali drugih okoljšin svojega kruha prislužiti ne morejo, pomagati in podati potrebnega živeža. „Lomi lačnemu svoj kruh, in ne zaničaj svojega mesa.“ (Izai. 58, 7.) Tako nas sam božji Duh k telesni milosti lepo opominja. In Jezus nam bo enkrat vsako tako delo tako zarajtal, kakor da bi ga bili Njemu samemu storili. „Jaz sem bil lačen, in vi ste me nasitili. Resnično vam povem, kar ste enemu letih mojih nar manjših bratov storili, to ste meni storili.“ (Mat. 25, 40.) Tako bo Jezus sodni dan k pravičnim, dobrim kristjanom govoril.

2. Drugo telesno dobro delo je: žejne napajati. Človek je živeža, pa tudi pijače potreben. Zategadelj nam pa dobrotljivi Bog vsega tega obilno daje. Voda, mleko, ol in vino, ali niso to samo božji darovi? In Jezus pravi: „Kdor kolj bo piti dal enemu zmed tih nar manjših le kozarc merzle vode v imenu učenca, resnično vam povem, da ne bo svojega plačila zgubil.“ (Mat. 10, 42.) Ako pa že kozarc merzle

vode, ki nas nič ne stane, brez plačila ne ostane, ako ga v božjem imenu žejnemu bratu ali sestri podamo, koljko plačilo bo še le tajisti prejel, kateri za uboge otročice mleka daje, kateri potrebnemu človeku popotniku ali kakemu starčeku kozarc dobrega vina podá, ali kakemu bolniku pošlje domú! Veliko dobro delo je to, ako se iz prave keršanske ljubezni zgodi. Oh koliko dobrih del bi lahko storili in nebeškega bogastva si pripravljali, ako bi si tajiste Jezusove besede pogosto na misel jemali, ker pravi: „Kar ste enemu nar manjšemu iz med svojih bratov in sester v mojem imenu storili, to ste meni storili.“ Koljkokrat se ljudje z jedjo in pijačo silijo, katere že potrebni niso. Ubogim, potrebnim ljudem pa še grizljeja kruha, še kozarca dobrega vinca ne ponudijo! To pač ni prav. To je nekeršansko, neusmiljeno!

3. Tretje telesno dobro delo je: popotnike sprejemati. Posebno dobro delo je pa, revne popotnike, berače, in sploh uboge ljudi, kateri nimajo z čem po oštarijah prenočišča in živeža plačati, pod streho vzeti, jim postreči in prenočiti jih. Od takih sam Gospod zapoveduje, rekoč: „Uboge in take ljudi, ki strehe nimajo, pelji v svojo hišo;“ (Izai. 58, 7.) in obljubi: „kdor nar manjšega izmed mojih sprejme, mene sprejme.“ (Mat. 18, 5.) Lep izgled, kako moramo tudi mi sprejemati popotnike, nam je pobožni Job. On pravi sam od sebe: „Zunaj ni nobeden popotnik ostal, moje duri so odperte bile vsakemu popotniku.“ (Job. 31, 32.) Sunamitarca je preroka Elizeja, koljkorkrat je v Sunam prišel, v svojo hišo sprejela in mu lepo postregla. (4. kralj. 4.) Abraham je tri ptujce sprejel v svojo hišo; sprejel je samega Boga, od kterega je pa tudi toliko žegna prejel; Marija in Marta ste Jezusa rada pogostile; torej jima je pa tudi Jezus toliko ljubezen in gnado skazal. Tako pa tudi nas k takim delom telesne milosti sveti apostelj Paul prav lepo opominja, ker pravi: „Gostoljubnosti ne pozabite; zakaj s tajisto so nekteri, brez da bi bili vedeli, angeljce sprejeli.“ (Herb. 13, 2.)

4. Šterto telesno dobro delo je: nage oblačiti. Ne samo žeja in lakota, tudi to je huda reč, ako človek zavolj pomanjkanja potrebnega toplega oblačila zime in mraza terpi. Zategavoljo sam Gospod zapové, rekoč: „Ako nagega vidiš,

obleci ga.“ (Izai. 58, 7.) To zapoved je pobožni Job kaj lepo dopolnoval. (Job. 31, 19.) Tudi od Tobija se bere, da je „lačne nasitoval, in nagim je oblačila dajal.“ (Tob. 1, 20.) Kako dobro in Bogu dopadljivo delo je, nage oblačiti, nam svetega Martina lep izgled kaže. Bil je sveti Marin serčen vojšak, pa tudi ubogih ljudi velik prijatelj. Bila je terda zima. In sveti Martin zagleda na pol nagega bešača, ki se je vès tresel od prevelike zime. V serce se mu usmili. Ali kako pomagati? Brez pomude zdere svoj meč, svoj vojaški plajš na dvoje prereže, in ga pol revnemu beraču podá, da se ž njim ogerne in pred zimo zavaruje. In glejte! drugo noč se svetemu Martinu sam Jezus, ogerljen s tistim plajšem v spanju prikaže in reče: „Martin, še katekumen, me je s tem plajšem ogernil.“ O kako dobro delo je tedaj, ako uboge ljudi s potrebnim oblačilom preskerbimo, da morejo vsaj v cerkev hoditi, in jim hude zime terpeti treba ni. Kar nar slabšemu človeku storimo v božjem imenu, smo samemu Jezusu storili. — Tega nas Jezus sam tako lepo uči.

5. Peto telesno dobro delo je: bolnike obiskovati. Že zdravemu človeku pomagati, je dobro delo; še večje dobro delo je pa, tajistim na pomoč pristopiti, kateri na bolni postelji milo ječijo in tuje pomoči toliko potrebujejo. Bolnik potrebuje posebne postrežbe, posebnega živeža, zdravila, tolažbe in še druge pomoči. In ako je bolnik revnega stanú, in mnogokrat čisto zapuščen, oh koljko dobro delo je, takega bolnika obiskovati, mu streči, mu tečnega živeža prinašati, mu posteljo prestiljati, mu zdravila preskerbovati in mu tako njegov revni stan poboljševati! Pa ne samo za truplo, — večja dolžnost in dobro delo je, za blagor njegove duše poskerbeti. Kedar bolnika obiščemo, ga moramo keršansko tolažiti, mu prijazno prigovarjati, naj svojo bolezen voljno terpi, po poterpežljivosti človek nebesa služi, naj se v božjo voljo čisto podá in terdno zaupa, da mu bo ta bolezen k zveličanju služila, ako jo le v duhu pokore in vdan v Božjo sveto voljo radovoljno in poterpežljivo prenaša. Posebno lepo moramo tudi bolniku prigovarjati, naj se z Bogom spravi, naj se s sv. zakramenti previditi da. Tako mu bomo resnično dobro pomagali, pa tudi dobro delo storili, ki nam bo sad obilnega

zaslužnja obrodilo. „Jaz sem bil bolen, in vi ste me obiskali,“ bo Jezus enkrat govoril. In kar storimo nar manjšemu človeku v Jezusovem imenu, to smo Njemu samemu storili. Oh koliko lepih priložnost imamo, pri bolnikih si za večnost dobrih del spravljati.

6. Šesto delo telesne milosti je: jetnike reševati. Tukaj se pa ne govori od tajistih jetnikov, ki so zavolj kakega hudodelstva v zaslužno kazen v ječo zaperti. Takih jetnikov ne smemo rešiti, ako bi tudi mogoče bilo. Pa reševati take jetnike, ki se pri nevernikih v sužnosti znajdejo, in zavolj keršanske vere velike nadloge terpijo, za nje prositi ali z denarji jih odkupovati, to je dobro delo telesne milosti. Takih priložnost mi zdaj scer veliko nimamo; pa prvi kristjani, ki so bili zavolj svete vere preganjani in mnogokrat v temne ječe zaperti, so k temu zadosti priložnost imeli in so tudi prav zvesto eden drugemu pomagovali.

7. Sedmo telesno dobro delo je: merliče pokopovati. Kako je Bogu dopadljivo, dobro delo, merliče pokopovati, tega nam je brunni Tobija lep izgled. Angelj Rafael je k njemu sam tako govoril: „Kedar si z solzami molil, in mertve po dnevi v svoji hiši prikrival, po noči pa pokopaval, sem tvoje molitve pred Gospoda nosil.“ (Tob. 12, 12.) Merliče pokopavati, k temu tudi mi kristjani zmirom zadosti priložnost imamo. Za merliča jamo kopati, za njega trugo narediti, ga k pogrebu nesti, ali posebno ubogim ljudem za primerno, keršansko pogrebšino poskerbiti; ali merliča vsaj do groba spremi, ako se to iz keršanske ljubezni zgodi, je lepo, keršansko dobro delo, ki nam za večno življenje obilnega zaslužnja prinese.

Sklep.

K dobrim delom keršanske milosti nas pa nobena reč toliko ne spodbada, kakor tiste besede svetega pisma, ki jih pri svetem evangelistu Matevžu beremo; tam je pisano: „Kedar pa Sin človekov v svoji veličasti pride, in vsi angelji z njim, takrat bo na tron svojega veličastva sedel. Vsi narodi bodo pred Njim zbrani, in On jih bo ločil kakor pastir oyce od kozlov loči, in jih bo postavil, oyce na svojo desnico, kozle

pa na levico. Potem bo Gospod k tajistim, ki bojo na Njegovi desnici, tako govoril: Pridite sem, vi blagoslovljeni mojega Očeta! posedite kraljestvo, katero vam je od začetka svetá pripravljeno, zakaj jaz sem bil lačen, in vi ste mi dali jesti; jaz sem bil žejen, in vi ste mi piti dali; jaz sem bil popotnik, in vi ste me prenočili; jaz sem bil nag, in vi ste me oblekli; jaz sem bil bolen, in vi ste me obiskali; jaz sem bil v ječi, in vi ste k meni prišli. Potem bojo pravični odgovorili in rekli: Gospod! kdaj smo te lačnega vidili in te nasitili, ali žejnega, in smo te napojili? kdaj smo te popotnika vidili in te prenočili; ali nagega, in smo te oblekli? ali kdaj smo te bolnega in v ječi vidili in smo k tebi prišli? In kralj bo odgovoril in jim rekel: „Resnično vam povem: kar ste enemu zmed mojih nar manjših bratov storili, to ste meni storili.“ Potem bo pa tudi k tajistim, ki bojo na leviči, tako govoril: „Poberite se spred mene vi prekleti v večni ogenj, ki je hudiču in njegovim angelom pripravljen. Zakaj jaz sem bil lačen, in vi mi niste dali jesti; jaz sem bil žejen, in vi mi niste dali piti; jaz sem bil popotnik, in vi me niste sprejeli; jaz sem bil nag, in vi me niste oblekli; jaz sem bolen in v ječi bil, in vi me niste obiskali.“ Potem mu bojo tudi odgovorili in rekli: Gospod! kdaj smo tebe lačnega ali žejnega, ali popotnega, ali nagega, ali bolnega, ali vjetega vidili, in ti nismo postregli? In On jim bo odgovoril in rekel: „Resnično vam povem, kar niste enemu od tistih nar manjših storili, tega tudi meni niste storili.“ In ti bodo šli v večno terpljenje, pravični pa v večno življenje. (Mat. 25.) O kristjani! te besede si pač globoko v svoje serca zapišimo. Večkrat si jih na misel jemljimo! Bodimo usmiljenega serca, da tudi mi enkrat usmiljenja dosežemo! Amen.

VALENTIN,

po božji milosti knezoškof Kerški, sv. bogoslovja doktor

v Gospodu pozdravlja vse verne škofije svoje.

Navno bo leto, kar sem Vam tisti dan, ko sem prevzel višepastirstvo, govoril tele besede: „Da bom premogel Vam in Vašim duhovskega živeža na pot v nebeško domovino oskerbeti, Vas in Vaše pozivljati in pojit, Vas tolažiti in Vam pomagati, da bom vse to premogel, potrebujem pomočnikov, katerim bom lahko brez vsega strahu duhovsko oskerbljenje zaupal; takih zvestih delavcov v vinogradu Gospodovem mi je potreba, kateri bodo serčno verzeli zadelali, ktere bolezen, starost ali pa smert v verstah mojih sedajnih sodelavcov naredi; naj da vernim ovčicam nikoli in nikjer tudi v nar daljnem in naj bolj skritem kotu ne bo pomanjkalo božjih namestnikov, ki jim milost in pomoč od nebes prinašati imajo. Oh, tudi nam in posebno v sedajnih časih beseda Jezusova velja: „Žetev je sicer velika, pa delavcov je malo. Prosite toraj Gospoda žetve, da naj pošlje delavcov v svojo žetev.“ Mat. 9, 37. 38. Le molite in prosite za dobre duhovnike, preljuje ovčice moje! pa tudi svojega višipastirja ne zapustite, kedar, in pa to bo kmalo, k Vam pridem, in Vas lepo poprosim, da mi pomagate, po zapovedi svete cerkve že od mladih nog častivredne služabnike svetega altarja izrežati.“

Že koj po nekaj mescih bi bil rad k Vam prišel in Vas za to poprosil, zakaj sercé me je močno bolelo, ko sem moral malo po malo nektere duhovnije brez duhovnika pustiti in verne ovčice sosednim faram pridružiti. Bal sem se prav po resnici, da bo jelo duhovnikov čedaljebolj pomanjkovati, po-

božno, keršansko življenje pa hirati. Rad bi bil Vas za to poprosil, pa časi so bili žalostni, in Vi od vseh strani pripeti z vsem, kar ste si prihranili in kar imate. Zatoraj nisem hotel Vaših dobrotljivih src še tudi jaz pripenjati in Vas tlačiti, ali po vsej sili kej darovati ali pa moje prošnje ne porajtati. Še ni nebó čisto jasno, še se vlačijo nekteri černi oblaki, pa vendar že smem upati, da bote moje besede radi poslušali in moje prošnje radi prevzeli.

Kdor premisli, kako malo je duhovnikov v naši, zdaj za toliko večí škofiji, kako veliko pa je njim izročeni ovčie, kdor prevdari, kako težavno je opravljati duhovno službo po goratih krajih, kjer se duhovnik celi dan peha in pobija, da le enega bolnika oskerbí in obhaja, kjer duhovnik zavolj hude zime, zavolj težavnih in nevarnih potov, zavolj stermin in globočin zgodaj pred časom obnemaga: kdor vse te in enake reči premisli in prevdari, bo lahko spoznal, kako živa potreba da je skerbeti, da priraščajo terdni in krepki možjé, ki opravljajo sveto službo dušnih pastirjev.

Da se pa verne ovčice lepo in srečno oskerbljujejo, ni toliko ležeče na tem, koliko duhovnikov je, temuč na tem je ležeče, da so duhovniki vredni in zvesti. Res da tudi nevredni duhovnik božje gnade veljavno zamore deliti, pa vendar bi pokoja ne imel, ko bi si nabiral delavcov, ki le tako po čez ali po verhu svoje opravila opravljajo in božjih gnad delijo, temuč pokojno in mirno je serce moje še le tedaj, ko si pridobim takih delavcov, ki svete reči vredno delijo, in taki se morajo — to pričuje skušnja — taki se morajo izrejati. Visoke šole so sicer vsem odperte, naj se kdo uči na duhovni stan, ali se podá kam drugam, vsem so šole odperte in se razlagajo potrebni nauki. Pa naj prvo ni to, da kdo veliko ve in zna, ampak da pobožno živi; pobožno življenje je imenitno za vse žive dni, in sega globoko v vse reči in na vse strani, za pobožno življenje bo tudi enkrat ojster odgovor dajati; pobožno živeti se mora toraj človek dolgo in dolgo, dobro in dobro vaditi. Ves neveden pride kmečki fant v mesto, si poišče iz nevednosti ali ubožtva svojega stanovanja pri takih ljudeh, pri kterih njegovemu telesu in njegovi duši protí huda nevarnost; nima nikogar, ki bi

zunej šole za njega se maral in na njega gledal, njegovo prešernost strahoval in krotil, ga postopanja in lenčarenja svaril in hudobnih tovaršij ga varoval; — ali se bo mar vadi pobožno živeti? Sedajne dni ni šega in navada, sam sebe zatajevati, vse le na to žene, veselo in mehkužno živeti, tako dalje je prišlo naše dni, da se starši ne upajo več pokoršine tirjati, ampak le prisladkariti in prikupiti si jo hočejo; taka je naše dni, ali se bo mar fant in mladeneč privadil sam sebe zatajevati, česar mu bo v duhovnem stanu tolikokrat treba? ja, ali jo bo mar le tako dalje dognal, da si bo kaj malega prostovoljno odrekel, ali še miren in zadovoljen ostal, kedar si bo moral kaj odreči?

Šveti Tridentinski cerkveni zbor nam kaže, kaj in kako početi, da duhovnikov ne bo zmanjkovalo, temuč da si jih dobimo obilno duhovnikov pridnih in vrednih. Za to so „fantiške seminarije“ ali „duhovne mladenšnice.“ Tista skozi in skozi modra postava, v kateri ta cerkveni zbor duhovne mladenšnice napravljati zaukazuje, začena se takole:

„Mladost, ako je kdo prav ne ravná, je nagnjena poželjvati posvetnih sladnost, in, ako se od mladih nog — še preden hudobna poželjvost celega človeka pod se spravi — pobožno in bogaboječe živeti ne vadi, nikoli popolnoma in brez naj večje, ja celo izvanredne pomoči božje v cerkovnem strahu in redu ne ostane; zatoraj zaukazuje cerkveni zbor, da se naj po vseh stolnih cerkvah na posebnem kraju, kterega škof odkaže, nekaj fantov preživlja in pobožno izreja in se uči tistih reči, ki jih je za cerkveno službo treba.“

Že nekaj časa semle se je dozdevalo zadosti, da se mladi možje le nekaj malo let za duhovni stan pripravljajo; pa ravno naj nevarnejše leta celega življenja so jih prepuščali vsem skušnjavam in nevarnostim hudobnega svetá. Pa bodi si zahvaljen neskončno usmiljeni Bog, ki je tudi po tem potu dovažal svoji cerkvi sto in tavižente zvestih in marljivih duhovnikov. Pa vsakoletna skušnja in pomanjkovanje duhovnikov, ki vsako leto narašča, tišči in sili, zaukaz Tridentinskega zbora do celega spolnovati in fante že od mladih nog za duhovni stan pripravljati. Zatoraj se ta ukaz posebno naše dni prav dobre volje spolnuje, in poglejmo na sosedne škofije

kamorkoli hočemo, povsod vidimo, kako si močno prizadevajo, imenovane toliko dobre in potrebne seminarije sebi in svojim otrokom in vnuk vnukom napraviti. Ne baram: Ali hočemo, kakor ti naši sosedi, delati tudi mi? Obhodil sem letos veči del meni izročene škofije, in povsod sem vidil in slišal, da je vse na volji, darovati in pomagati. Marsikoga bi razžalilo, ko bi tega ne hotel verjeti. Povsod so ja ljudje prepričani, da po tem potu marsikteri fant na više šole pride, kar bi se sicer zavolj ubožtva ali zavolj drugih reči ne bilo zgodilo, da se tako za duhovni stan pridobijo mladenči terdne postave, ki — rojeni gorjanci — so tudi bolj pripravni za gorate, razdijane in težavne fare.

Starši peljejo svoje otroke v mesto, pa sercé se jim trese, ko pomislijo, kako nevarno da je po mestih za mlade ljudi. Kolika sreča, da vejo za hišo, kjer se zvesto gleda, da se njih sini pridno učijo in lepo obnašajo. Staršem, kterih nar večja želja je ta, da bi vsaj enega svojih sinov kot častivrednega duhovnika vidili pred svetim altarjem, tem pobožnim staršem se ne bo več treba bati, da bo kdo njih sinu sladko in goljufno prigovarjal, slovo dati duhovnemu stanu, do kterega je dolge leta veselje imel, slovó dati duhovnemu stanu, ravno tedaj, ko že na pragu stoji stopiti v duhovno semenišče.

Pa poreče kdo: To ravno kaže in priča, da tak mladenec ni poklican za duhovni stan; ali mar mislijo po seminarijah za duhovni stan izrejati mladenčev, ako do njega nimajo ne serca ne glave. Tiste pa, ki tako marnovajo, pobaram tole: Vzajem neko reč in jo denem v ogenj, da zgori; ali bi bilo prav terditi in reči, glejte! ta reč je za to, da zgori? Hiša, skedenj, obleka in naprava gorí; ali so mar vse te reči ravno za to ko derva, ki v ognju gorijo? Da mladenča dolgoletne nevarnosti, sladke besede in zlate obljube oslepijo in zmotijo, da ga obrekovavci in sovražniki duhovnega stanú ali pa tudi premehke serca, ki pravijo: „Oh škoda je za zalega mladenča, škoda za bistro glavico,“ odpodijo od duhovnega stanú, to se lahko verjame, pa vendar ne priča, da mladenec ni imel poklica za duhovni stan. Najte da le nekaj let mine in poprašajte sto in sto takih, kaj bi si izvolili, ko bi še voliti mogli po volji, in slišali bote od njih: duhovni stan.

Duhovne mladenšnice niso za to, mladenčem, ki niso za duhovništvo poklicani, zlate obljube delati in jih tako v duhovni stan/loviti. Bog prenese! To bi bila reč ravno narobe. Mladenšnice so le za to, da se preiskuje, ali so mladenči poklicani, in da se tisti, ki niso poklicani, odpravijo. To pa ho vsak, ki pravično in modro misli, tudi za prav in modro spoznal, da je treba, namesto ogenj prešerne in poželjive mladosti pihati, ga le gasiti, da je treba tistim mladenčem, ki še ne vejo kam, pogostoma kazati, kaj je in hoče duhovni stan, da tako ložej odločijo, kam se podati, ali v duhovni stan ali pa ne. Ali bomo mar žalovali, ako mladenčev kateri odloči, ne stopiti v duhovni stan? ako mladenec, ki je morebiti celih osem let uživiljal dobrote duhovne hiše, noče biti duhovnik? Ne bomo žalovali za njim, ampak nad njim, ako zavolj grešnih razvad tega storiti noče, žalovali bomo zavolj njegove duše, ki se nahaja v veliki nevarnosti, zavolj strašnega brezdna, kteremu se v svoji termi in slepoti približuje. Pa ne bomo žalovali, ne bomo si škode delali iz tolikega truda, ako noče duhovnik postati zavolj tega, ker je sprevidil, da mu manjka poklica in potrebnih lastnost. Kar je v tej hiši sprejel, je drago, duhovno blago, katero mu radi damo seboj; zakaj s svojim življenjem bo kazal, kako dobro in kolika sreča za njega je, da se je od mladih nog navadil, lepo in prav se obnašati in nositi jarm Gospodov.

Tako mislijo, tega so prepričani vsi, ki želijo ravno tako hišo napraviti tudi za našo škofijo. Zatoraj mi ni treba, na prašanje odgovoriti: Ali se spodobi, da se tudi mi poprimemo tega svetega dela? Timveč le to baram: Kaj in kako početi, da srečno doženemo to reč? Poglejmo malo v vsakdanje življenje, tam najdemo, kaj in kako početi, da srečno doženemo vse to? Ako se nova hiša stavi, se naredi najprej osnova, po kateri se hiša stavila bo, potem se skoplje globoko v zemljo podlaga, pripravi se potrebna roba, pomagavci in rokodelci se trudijo, delati po narejeni osnovi in spolnovati zvesto, kar jim mojster ukazuje. Osnova hiše, katero zidati mislimo, je že nekaj sto let nared, cerkvene po-

... ..

stave so jo osnovala tako natanjčno, da bi bilo preveč in prederzno, drugo boljše napraviti. Podlaga je tudi že skopana v Vaših srcih, ki so živo prepričane, da je taka naprava zlo koristna, v Vaših srcih, ki goreče ljubijo vse, kar je dobrega in potrebnega, da se prava vera ohrani in pobožno življenje razširja, v Vaših srcih, ki so polne skerbi za tiste, ki se v šole podajo, v Vaših srcih, ki si želijo duhovnikov in dušnih pastirjev, kateri so tukaj med Vami doma, vejo in poznajo, česar potrebujete, in Vam Vašo ljubezen hvaležno povračujejo. Tudi imamo že pri roci pomagavcov in delavcov, ki se bojo tega dela radi in veseli poprijeli; ničesar toraj ne manjka, kakor da si nanašamo kamenja, peska in apna, da, kdor je močnejši, tudi težo butaro na rame vzeme, kdor pa je slabjši, vsaj kančičev in praha nabaše, ali pa, — da to naravnost povem — da k temu dobremu delu donša in pripomaga vsakdo po svoji moči. Res je, da je že veliko dnarja treba, da vsako leto vsaj gotovo deset mladenčev iz mladenšnice v bogoslovsko semenišče prestopi; pa vendar se vse lahko dožene, ako se vse žile in moči zjedinijo in strinjajo. Ako vsak verni moje škofije vsaj en nov krajcar na mesec gotovo daje, lahko vse to popolnoma poraynam in doženem. Ali je mogoče, da bi kdo tudi te trohice radovoljno pripomagati ne mogel? Pa morebiti da je kdo preboren in tudi te drobtince podariti ne premore; morebiti da je kdo premerzel in te malenkosti darovati noče. Ali pa ni toliko bogatih in vnetih, ki bi to, kar s tim odpade in zmanjkuje, lahko poravnali? Zategadelj odkritoserčno povem, na kaj se zanašam pri svojem bogoljubnem početju, kterega se lotim po postavah svete katoliške cerkve.

Se zanašam prvič na darove, ki jih pričakujem od svojih sodelavcov v hiši Gospodovi. Že so tisti, ki so še le nekaj mescov k naši škofiji pridruženi, imenitnih darov kot doto seboj prinesli, in pričakovati smem, da s timi darovanje še ni pri kraju. Kjerkoli sem bil, povsod so mi ravno duhovniki ljubeznivo obljubovali lepih reči; zatorej poln zaupanja vsred med Vas, ljubi sodelavci, serčno stopim in pravim: Ravno kar je čas se približal, da spolnite svoje ljubeznive obljube, da odprete svoje usmiljene roke, da položite svoje

darove na sveti cerkveni altar in pomagajte sejati novo seme v hiši Gospodovej; — čas je prišel, da daste enkrat za vselej, ali pa da se zavežete dajati vsako leto kej; — čas je prišel, da se na smertni postelji, kedar napravljate svojo poslednjo voljo, da se tudi tedaj spominjate te nove naprave, ktere lepi namen je, Vam izrejati in priskerbljevati pripravnih in zvestih naslednikov, ki bojo od Vas začete dobre dela srečno izpeljevali in dokončevali. Pa ne zanašam se samo le na vaše darove; zvest sem si tudi in terdo zaupam, da bote svoje farmane zastran te nove naprave skerbno in jasno podučevali in jo jim o vsaki priložnosti in o pravem času živo priporočevali. In tudi na to se zanašam — zakaj zastonj bi sicer bilo to delo le začeti — da na tiste fante, kteri se Vam za nauk in šole zdejo, posebno gledate, za nje si prizadevate in jih za šole pripravljate, da med šolo na deželi in med našo duhovno hišo ne nastane kaka jama, kar bi nas močno motilo, si pridobivljati pravih in sposobnih mladih ljudi.

Zanašam se drugič na darove svojih vernih. Naj posamezni človek še tako malo reč dobrovoljno daruje, Bog jo žegnal bo in jej dal obilne rasti. Ali se imajo ti darovi tako nabirati, da ljudje v letu enkrat okoli altarja grejo in darujejo, ali pa, da kdo v hiši vsak mesec darove zbira in duhovniku izročuje, ali se imajo darovi dati enkrat za vselej, ali sporočiti v kaki bogoljubni štiftengi ali ustanovi, to mirnega serca svojim vernim in dušnim pastirjem na volji pustim. Vsak dar se bo obračal v namen te dobre naprave; ako pa kdo svoj dar na kak poseben namen darovati misli, naj to naravnost pove; njegov dar se bo obračal na tanko po volji njegovej.

To pa je očitno in vsakdo sam to spozna, da se izrejcov v to hišo sprejeti zamore le toliko, za kolikor se vsako leto potrebnega dnarja zagotovo zbira.

Zanašam se tretjič na darove tistih, ki se bojo v to hišo kot rejenci sprejemali. Zavoljo ubožtva ne bo ta hiša nobenemu zaperta; kdor pa kej doplačevati premore, ne bilo bi prav, da bi se do celega zastonj v hiši preskerbljeval, temuč naj vestno plačuje, kolikor je sam plačevati v stanu, da ubogi mladenči škode ne terpijo.

Na kar se pa najbolj zanašam je: pomoč in varstvo usmiljenega Boga, ki daje obilnega sadú vsemu, kar se napravlja v Njegovo čast; dalej na priprošnjo rozne device Marije, kateri svojo novo napravo v posebno skerb priporočujem in bi jo tudi rad po njej: „Marijanišče“ imenoval. Naj da bo ravno veseli god njenega neomadeževanega spočetja vsako leto tisti dan, ki bojo verni po vseh cerkvah naše škofije na altar božji za to napravo pokladali svoje darove; naj da bojo že ravno to leto na tisti dan se pobirali prvi darovi kot žlahtni kančiki za to novo hišo; naj da bi jaz tako v stanu bil, že koj o začetku prihodnjega šolskega leta v to duhovno hišo sprejeti veliko mladenčev, ki so volje v duhovni stan stopiti in duhovniki postati v ravno tej škofiji. Veliko se še ima zgoditi in storiti, preden da Vas poklicati zamorem, da mi sposobnih mladenčev naznanite in pošljete, preden da povedati morem, koliko da sem jih sprejeti v stanu; — treba mi je ja viditi in spoznati, čez koliko premoženja me za gospodarja postavite, in kako dalječ moje moči segajo. Pa besede, ki sem jih Vam sedaj govoril, Vam ne pravijo samo, za kaj Vas prosim, temuč tudi kaj bi rad dosegel; rad bi si priskerbel in pridobil izmed sinov naše dežele duhovnikov žive vere, pobožnega obnašanja, pa tudi terdne, zdrave postave; to bi rad dosegel na to vižo, da si lepo in prijazno roko podamo in eden drugega podpiramo. Ni le samo sveta dolžnost, temuč serčno veselje za me, da Vam pri tej reči s svojo lučjo popred svetim in storim, kolikor premorem. Sini in hčere Marijne, duhovniki in neduhovniki, pomagajte mi napraviti Marijanišče Bogu v čast, Vam pa v zveličanjel

V Celovcu 30. oktobra 1859.

Valentin s/r.

Cerkveni novičar.

* Iz Celovca. — Torba je danes velika, pa prostora ni, kamor djati jo; zatoraj le kratko kaj. — Naš svitli knezoškof so izdali pastirski list, v katerem verne svoje opominjajo in kličejo, moliti za sv. očeta papeža. Puntarji so ga spet drugič napadli, mislijo mu vzeti papeževo deželo, prav za prav pa le pripraviti ga ob vso moč in

ohlast, in tako podreti skalo, na katero je Gospod postavil cerkev svojo. Naš skerbni oče so v veliki sili in nevarnosti; zatoraj verni otroci, molimo!

Visokoč. g. Simon Martin Mayer, duhovni svetovavec, pridigar pri mestni glavni fari in korni vikar stolne cerkve, je obhajal 16 okt. t. l. svojo zlato mešo. Ta gospod ne slovi samo po Koroškem, temuč po celi Avstriji. Več kot 50 let je duhovnik, več kot 40 let že pridigar, več kot 30 let je bil vrednik „Cellovskih novin“, tako imenovano „Karintijo“ še zdaj vreduje. Vselej se je obnašal časti- in hvalevredno, spolnoval vestno vse svoje dolžnosti, zvest svojemu cesarju, pravi domorodec in prijatelj Avstrije in Koroške kronovine. Zatoraj so mu presvtili cesar tudi podarili „zlato križec s krono.“ Po njegovi zlati meši so mu Njih ekscelencija naš deželni poglavar gospod baron Šlojsnik na persi pripeli to poslavitno znamenje. V dvorani stanovske hiše se je zbrala velika truma visoke gospôde. Premilostl. knez in škof Valentin so o tej priložnosti govorili nekaj besed tako mično in serčno, da ni ostalo suho nobeno oko. Rekli so: Slavni jubilent je ljubil dolge leta križ: oznanoval je nauk sv. križa, nosil je težki križ vse svoje žive dni, — ljubil je tudi krono: budil je in vnel po vseh svojih spisih ljubezen do prežlahtne cesarske rodovine in domovine; zatoraj mu je naš pravični cesar podelil zlato križ s krono, Bog mu pa bo podelil krono pravičnosti, kjer ni več nobenega križa. — Tudi naši mestjani so prelepo počastili verlega jubilanta; izvolili so si ga za častnega mestjana in saboto zvečer njemu v čest napravili baklado in muziko. Nedeljo opoldne so pa prečast. knezoškof v gostje povabili njih ekscel. dež. poglavarja in še veliko drugih gospodov in prijatlov gospod jubilanta.

Tudi č. gospé Elizabetinarce so 6. novembra obhajale slavne in vesele slovesnosti. Č. g. Kristina Stecher, predstojnica samostanska in č. g. baronka Rozalija Teufenbach ste že 50 let v samostanu. Celih 50 let bolnikom streči po dné in po noči, jih vzdigovati in prevažati, merliče parati, zraven pa se zderževati vsega veselja in vse posvetne česti pogreševati, le moliti, Bogu in ljudem služiti — celih 50 let — res obilne, bogate zasluge. Zatoraj se ni čuditi, da so svitli cesar tudi č. g. in samostanski materi poslali red zlatega križa s krono. Njih ekscel. gosp. poglavar deželni in premil. knezoškof sta častiti gospi Kristini to poslavitno na persi pripela. Gotovo tamkej v nebesih čaka vse te pobožne gospé Elizabetinarce prelepa krona večnega plačila! —

Še dve imenitne reči moramo — pa žalibog le kratko v misel vzeti: „Marijanišče“ in „družtvo sv. Mohora.“ Za danes le to pravimo: Preljubi Slovenci! prebirajte večkrat pastirski list, in vzemite si k sercu prelepe besede in prošnje svojega višipastirja; spominjajte se tudi naše domače novoprerojene družbe in

berite, kar se zadej od nje bere. Obe reči ste imenitne, obe naj vam bote serčno serčno priporočene: Storimo vsi, kolikor premoremo! Mi pa še zraven obljubimo, da bomo od teh dveh naprav večkrat kaj spregovarjali in povedali.

* Iz Celovca. K. D. 3. dan oktobra smo z Bogom začeli novo šolsko leto v tukajšnjem semenišču. Bogoslovcov je vseh skupej 37, novincov v prvem letu jih je 8; izmed njih je 22 Slovincov. Res, da jih ni veliko za našo obširno škofijo, pa nadjamo se, da bo bolj, kedar se bo duhovna mladenšnica ali seminarija ustanovila. Pa to tudi vendar vsak lahko vidi po ovem številu, da naši slovenski mladenči še radi v duhovni stan stopajo. Temu se tisti ne bo čudil, kateri pomisli, da je med Slovenci sv. vera še prav živa. Kedar ob nedeljah in praznikih po slovenskih krajih v cerkev stopiš, vidiš, da ljudje še radi v cerkev hodijo in božjo besedo poslušajo. Posebno pa so veseli, kedar domačemu pastirju beseda božja na leci gladko teče, ali kedar se sliši, da imajo ob kateri novi meši, ali cerkvenem žegnu, ali ob somenju kak ptuj gospod pridigovati, ki slovijo kot dober govornik. Posebno se pa ljudem dobro zdi in močno dopada, kedar se jim božja beseda ne tako po kmetiško, temuč bolj pravilno, bi rekel, bolj po gosposko oznanuje.

Moj dragi F. L. je dro resnico povedal, ko je v lanskem „Prijetlju“ omenil gerdo kvarenje slovenskega jezika v keršanskih naukah in ogovorih. Velikokrat se pri nas zlatavredne resnice naše sv. katoliške vere, kakor on pravi, v popačeni, nakerpani, da bi rekel beraški obleki oznanujejo. Nasvetoval je moj sošolec pa tudi, kako bi se moglo kajsi napak v tej reči odpraviti. Prav ima, — jaz pa le to še pristavim: Meni se zdi, da bo veliko pomagalo, ako se bo na to gledalo, da bojo bogoslovci, kedar se učijo po slovensko pridigovati, pravilno govorili. Posebno bo treba gledati, menim, da se bojò pismenke, k, g in l v začetku in v sredi prav izgovarjale, p, kaj, ne pa aj, — gora, ne pa hora, — rekla, ne rakua. — Saj se sedaj po vseh šolah že učijo tako izgovarjati, po normalnih, realnih in gimnazijskih šolah, zakaj bi ne imeli tudi prihodnji učeniki slovenskih kristjanov prav izgovarjati vsake pismenke? Zakaj bi potem kot duhovniki ne govorili, kakor so se po šolah učili?

Le to pomislimo: Cerkev je svet kraj, je hiša božja, na tem svetem kraju se oznanja božja beseda, zveličanski nauk naše svete vere, ki nam pomaga v nebesa. Sam božji Sin nam je ta nauk na svet prinesel, on sam je rekel: „Jaz nisem sam iz sebe govoril, temuč Oče, kateri me je poslal, mi je dal povelje, kaj da naj rečem in kaj naj govorim.“ — Božji besedi se sliši zato tudi dostojna zlahtna obleka! — Pomislimo še to tudi: Nemiški pridigar, akoravno prostim kmetom božjo besedo oznanuje, nikoli ne govori na leci tako, kakor ljudje njegovega kraja pri domačih opravilih in domá po svojih hišah

se pogovarjajo; zakaj bi mi prav pravilno ne govorili? — Jaz sem sam skusil, ko sem med našim ljubim slovenskim ljudstvom pastiroval, da se ljudem pristudi, kedar jo kateri gospod čisto po kmetiško zarobi. Nikar pa ne terdim, da bi se tudi doma imelo tako govoriti kakor na leci ali v šoli; jaz pravim le to: V cerkvi in šoli naj se govori lepo pravilno, po gosposko, zakaj svetemu mestu in sveti besedi gre lepa, čedna, dostojna obleka, doma pa govorite, kakor hočete, kakor dozda, božjo besedo in šolski nauk pa oznanujte spodobno in častno, po gosposko slovensko, da ljudje ne bojo več rekali: Te gospod so Zilan, te Rožan, te Pliberčan, temuč da porečejo: Slovenec so, ljubi nam so, lahko jih zastopimo!

Še nekaj moram povedati, kar bo posebno všeč čč. bravcom, ki č. g. O. Olivieri-ta poznajo, ali pa so nekaj od njih že slišali. Že leta 1855 so ta usmiljeni oče ubogih zamurčkov 6 zamurskih deklet v naj hujšem mrazu sem pripeljali in č. č. Uršulinarcam izročili. Štiri so že umerle in šle gotovo v nebesa. Letos 3. januarja spet v Celovec dospejo č. g. Olivieri, in usmiljene nune spet čvetero zamurčk vzamejo, da jih bojo skerbno zrejale v pravi sveti veri. Te 4 dekleta so naš milostljivi knezoškof Valentin 21. oktobra, na dan sv. Uršule, v nunski cerkvi slovesno kerščevali. Ali si pogledal vis. čast. škofa v lepi cerkveni napravi, ali si jih slišal ubožke popraševati: „Ali verješ v Boga Očeta, itd. — „kaj želiš?“ ali si slišal černe Afrikanske otroke odgovarjati: Jaz verjem, jaz želim sv. kerst prejeti,“ si bil zlo močno ginjen. Štiri mestne gospé so bile botre čvetirim dekletom, ktere so bile imenovane: Marija Anna (prej Hassina), Marija Avgusta (prej Fatma); Marija Josefa (prej Vadikarim) in Marija Ursula (prej Seida).

Po sv. kerstu so naš mil. knezoškof novo kerščene in vse pričujoče kristjane nagovorili. Njih besede so prišle iz serca, so pa tudi vsakemu segale globoko v serce. Pravili so nam najprej, da je delo g. Olivieri-ta apostoljsko delo, ako ravno se velikokrat drugače in narobe misli in po krivem obsodi. Ta mož daruje vse, kar ima, tudi svoje življenje za svoje nesrečne černe brate in sestre; on sam sebi priterguje in strada in berači; on potuje po suhem, se vozi po morju, bodi si, da ga solnce Afrikansko peče, ali severni mraz ga nadleguje; njemu je le zato mar, da nesrečne zamurce reši dušne in telesne sužnosti.

Omenili so potem tudi častite gospé nune, ktere so te 4 černe dekline tako prijazno in gostoljubno sprejele in jih bojo zvesto in skerbno redile; tudi te sebi marsikaj pritergujejo, so rekli mil. knezoškof, in si veliko prizadevajo, da svojim bližnjim svojo ljubezen skazujejo in jih učijo v besedi in djanju. Nadalje so novokerščenke opomnili, kako bi se jim bilo godilo, če bi jih ne bili rešili strašne sužnosti č. O. Olivieri, kako bo sedaj dobro za nje, da so v tak prijazen kraj prišle, kjer se bojo podučevale in odgojevale v pravi sveti veri. Opo-

minovali so jih, da bi zahvalile prav iz serca Tistega, kterega sedaj spoznajo, pravega Boga, od kterega pride vsak dober dar, da bi hvaležne bile pa tudi usmiljenemu rešitelju, svojemu dobremu očetu Olivieri-tu, pa tudi svojim sedajnim skerbni materam, ktere bojo za nje skerbele prav po matersko; rekli so jim še, da bi zahvalile se tudi rajnim sestram, ktere so jim to gnado izprosile. Slednjic so pa še eno besedo govorili nam vsem pričujočim vernim. Opomnili so nas, kako da je usmiljeni nebeški Oče nam dobro mater dal sv. katoljško cerkev; opomnili so nas vseh milost, kterih po sv. cerkvi prejemo, da jih premalo obrajtamo in ne pomislimo, kakšna velika milost da je ta, da o začetku svojega časnega življenja moremo stopiti v sv. katoljško cerkev, akoravno nič nismo še zasluživnega storili, ali sami tega se vredne storili; opomnili so tudi keršanske starše, da bi otroke skerbno izrejali in jih, da bi rekel na prodaj ne vozili na terg tega svetá; opomnili so nas, da bi se tega večkrat spominjali, kar smo pri sv. kerstu obljubili in to vse zvesto dopolnovali!

Milostljivi knezoškofo so potem sv. žegnano mašo brali in med njo 4 nove kristjanke obhajali. Minulo je lepo, pomenljivo opravilo; pa gotovo vsi pričujoči se ga bomo svoje žive dni spominjali; o da bi le tudi zmirom po sveti veri in kerstni obljubi živeli!

* Iz Štajerskega. Glasovi močno bolnega. Dvojna bolezen potuje od dežele do dežele, od vesi do vesi po svetu, žali žive stvari in povsod, kamor pride, kaj neprijetnega zapusti. Ena bolezen je na smert, druga pa ne, za eno še je vračtvo in pomagilo; za drugo pa je vse zastoj. Kadar pri sosedu kakega nevarno bolnega imajo, že zaran ob beli zarji pride soseda in mu prinese tečne župice skerbno vprašaje, kako mu kaj gre. Znanci, če je bil bolnik verl in pošten mož, v plahem nemiru živijo, na skerbi jim je njegovo življenje. Če bolezen ni bila na smert, in se on skoplje iz bolne postelje, vsi sosedi ložej dihajo, veselijo se, in so dobre volje.

Bratje! ljubi Slovenci! vsi veste, dobro veste za verlega znanca na smert bolnega. Ni ptujec, ni sovražnik naš, marveč istinito zvest prijatelj, domač prijatelj. Že ene leta hira, boleha in javče, bolezen se hujša, in če mu vračtva in pomoči ne prinesete, bote ga vidili skoraj na odru. — Kdo je ta bolnik? Kako mu je ime? Odgovor: Društvo sv. Mohorja. Že nekaj let je bolno, sušica ga je dobila, ker se suši od leta do leta broj njegovih podpornikov, ud za udom se siroteju vsušuje, in skorej, če hitre pomoči ne doide, bo obnemoglo celo telo, vzelo bo konec.

Slovenci! ako nam umerje znanec iz našega zakrivenja za voljo nemarnosti naše, ali nas to žalostilo ne bo? Še bomo upali se po svetu pogledati? Kaj nam bodo djali naši sosedi, kteri nam žalibog da je resnica, neslogo našo spočitujejo? Zares! v černo zagrinjalo sramote bo treba da pokrijemo naše lica. Tam na grobu pa mu bomo, kakor verlemu zancu, postavili križ z napisom „Tukaj počiva Društvo

sv. Mohorja, kterega je nezahvalna terdoserčnost in brezkončna mlačnost dobrih znancov umorila.“

Vendar še ni obupati. Bolnik še zna na noge priti in še dolge leta med nami živeti. Še mu bije dobrovoljno serce močno in žile igrajo veselo. Le vračta prinesite, hitro prinesite, in skorej bo ozdravljeno, krepko stalo med nami. Bodite milostivni Samaritani, plačajte nekaj za oskerbljenje njegovo, in ranjeno telo bo na skorem zacelelo.

Pa kakega vračta je treba? Kako mu je mogoče pomagati? V kraj iz stare postelje ga vzdignimo in na novo mehko blazino ga denimo, mislim, da bo potem ložej dihal. Kolikor sem jaz govoril z zuanimi gospodi duhovniki so večidelj vsi unih misel, kakor je g. dopisnik slov. Glasnika. Popraviti se mora. Pa kako? Društvo bi se naj preuredilo v bratovšino, od ktore bi se vsak ud zavezal na leto odločeno darilo odrajtati. Po takem bo število družbenikov lepo naraslo, ker bo letnina menša in tudi sromaškejšim dveri odperte stopiti v tako bratovšino. Mislim, da bi prav bilo, da bi se ta reč na dalje ne odlagala, marveč kakor naj berš počela. In kakor hitro se to zgodi, bo potrebno, da „slovenski Prijatelj“ vzdigne na glas močno besedo, naj potuje po vseh krajih slovenske zemlje, memo nobenega farovža naj ne hodi, pri vseh gosp. duhovnikih naj poterka ter milo poprosi, da mu pridejo na pomoč. Naj prosi, da duhovni sami pristopijo, da oni prvi v žep segnejo in se darežljive skažejo, pa tudi skerbno naj nagovarjajo farmane pristopiti, udov naj nabirajo in pri vsaki priložnosti naj priporočajo dobro reč. Tako bo društvo sv. Mohorja iz bolne postelje ustalo, odišlo bo smerti, ki se mu jezna grozi, nam pa bo k zahvali in časti pri naših naslednikih, da smo rešili smerti tako hvale vredno reč in napravo! Fr. Š.

* Na Rečici na Štaj. 27. okt. — Ljubi „Prijatelj“ moj! nikar prehudo ne trobi in ne jezi se, da Ti že dolgo iz naših krajev ničesar pisali nismo. Hvali raji Boga z nami vred, da nas voda vzela ni, ki je bila že dvakrat, 17. unega in 23. tega mesca toliko silna in strašno velika. Veliko škode je napravila pri žagah, na polji in travnikih. Vse bervi nam je poderla in vzela, ter zapustila veliko ubožtva. Vendar bodimo hvaležni, da še hujšega ni.

Pri nas bomo dobili nove lepe oltarje. Dva stranska že stojita in farmanom veliko veselja delata, tretjega velikega pričakujemo vsaki čas. Mislili smo, da bomo že žegnansko nedeljo veliko slovesnost obhajali, pa goljufalo nas je. Graški mojster Kajnc po imenu, ki je že močno znan v naši škofiji, ni bil kos dela dokončati. Pa upamo, da nam bo do adventa gotovo ustregel.

Perve dni v adventu bomo pri nas obhajali sv. misijon. Čast. očetje sv. Vincenca iz Celja ga bodo vodili. Bog daj, da bi obilen sad obrodil.

Pretečeno nedeljo (19. pobink.) smo v cerkvi brali pastirski list našega milostljivega kneza in škofa, ki so povzdignili svoj glas zo-

per hudobne namene rimskih in drugotnih prekucuhov. Ti hudobni nesnažni ljudje bi radi odvzeli sv. Očetu Njih dežele, ki so lastina sv. Petra in Jih pregnali iz Njih hiše, da bi se potem sami notri ugnjezdili in svojo hudobijo počenjali. Bog in sv. Peter obvari kaj takega! Naš skerbni Pastir nas zato opominajo k molitvi, naj bi mi kakor dobri otroci k Bogu zdihovali, dokler naš vesoljni Oče, rimski papež, žalujejo in se jim huda godi. Dajmo tedaj krutim hudobnežem pokazati, da združena molitev in duhovna moč 200 milijonov katoličanov več premorete, kot železno orožje vse puntarske derhali, ki je iz pekla doma. Saj imamo besedo večne Resnice: „In vrata pekelske je (cerkve) ne bojo zmagale!“ J. M.

Društvo sv. Mohora.

Pričakovali smo skoraj celo leto, da se bojo naši domorodci zastran društva sv. Mohora oglasili, pa pričakali smo malo, le malo-kdo se je oglasil. Pa leto se h koncu pomikuje, čakati dalej ne moremo; zatoraj smo se nekteri Slovenci v Celovcu 26. okt. sošli, se posvetovali in sklenili, kar se kratko tukaj bere:

1. Društvo naj še dalej pri življenju ostane, tímveč, ker so nam presvilli knezoškof Lavantinski Anton Martin, nar viši varh in naj prvi dobrotnik našega društva, pisali tole: „Möge sich der edle Verein unter einem neuen Protektor eines neuen Aufblühens erfreuen, und nicht aufhören noch ferner Gutes zu wirken; so wie ich nicht aufhören will, den Segen von Oben für denselben zu erflehen.“

2. Poskusili toraj homo naše društvo še na nogah ohraniti, pa prerodili ga homo in prestavili na cerkveno polje; zanaprej bode toraj družba ali bratovščina sv. Mohora.

3. Podali smo se h knezoškofu Kerškemu, premilost. gospodu Valentinu, in Jih prosili, da naj oni naj viši družtveni varh ali protektor biti blagovolijo; dobroserčno so to opravilo prevzeli in obljubili, storiti kolikor le premorejo. Nove postave ali pravila pregledujejo, so volje, najprej ko mogoče bo, odpustke od sv. očeta papeža naši družbi pridobiti in potem vse prečast. škofijstva slovenskih kronovin prijazno povabiti in prositi, da naj našo družbo po slovenskih kronovinah priporočajo.

4. Vsem čč. družnikom, ki so za l. 1859 svojo letnino odrajtali, se imajo poslati: „Premišljevanja keršanskih resnic“ od slavnega Humberta in še nekaj drugih družt. knjig. Samo iskreni domorodci, katerim ni mar za nekaj krajcarjev, so ostali do letos zvesto pri društvu našem; zatoraj mišlimo, da jim bo prav, ako jim malo manj pošljemo in si tako malo več za matico nove družbe prihranimo. — Te dni homo jeli razpošiljati.

5. Po cesarskih postavah se naj vis. deželnemu poglavarstvu naznani, da se je letnina od treh goldinarjev na en gold. a. v. zni-

žala, in da se bo družtvo v bratovščino prenaradilo, kar se bo v svojem času višim oblastnijam na znanje dalo.

6. Družba bo izdajala vsako leto:

a) dvoje „slovenskih večernic“, namenjenih za priproste, kmečke ljudi, ki bodo obsegale mične povesti, čedne pesmice, zanimive obraze iz življenja raznih narodov, mnogotere poduke o natoroznanskih resnicah in druge reči za poduk in kratek čas mladim in starim;

b) majhen družbin „koledarček“, ki bo zapopal, razun navadno pratike in drugega podučnega in kratkočasnega berila, imenik častitih družnikov in vse družbine račune in druge naznanila; in

c) kolikor bodo pripuščale dnarne moči, še kake druge bukke, priprostemu kmetu v podučenje ali častiti duhovščini v djansko rabo. Razpošiljale se bodo bukke trikrat v letu po tistem potu, po katerem jih vsak družnik dobivati želi. Vsi spisi, ki jih misli družba na svitlo dati, morajo pa v čisti, lahko umevni slovenščini zloženi in po kakem visokočastitem škofijstvu poterjeni biti.

Da si pa družba lože pridobi dobrih in njeni nameri primernih bukev in spisov, bo plačevala gg. pisavcom izvirne sostavke po 9 gld. za tiskano polo v majhni obliki (kakor jo kaže molitvena knjiga (Marije rožincev), poslovenjene pa po 6 gld.; če se bodo pa tiskali na veliki osmerki, jim bo dajala za polo po 3 gld. več.

V družbo sv. Mohora more stopiti vsakdo brez razločka stanü in starosti. Družniki so pa: a) letni in b) dosmertni.

a) Letni družnik postane vsak, kdor plača vsako leto po enem goldinarju v družbino dnarnico; kakor pa hitro za kako leto ne odrajta določenega plačila, neha spet družnik biti za nekaj časa ali za vselej, kakor je njegova volja.

b) Med dosmertne družnike ali vtemeljitelje družbe sv. Mohora se pa zapiše vsak, kdor plača v družbino matico v kovanem dnarju ali v bankoveih petnajst goldinarjev na enkrat, ali po 7 gld. 50 kr. vsaj dvakrat v teku enega leta; kdor bi pa svojega polovičnega plačila v družbino matico pred pretekom vstanovljenega obroka ne odrajtal, bi zgubil pravico do njega. S tim plačilom si pridobijo dosmertni družniki pravico do družbinih bukev za vse žive dni, šolske in farne bukvarnice za vse čase svojega obstanka.

Ime vsakega dosmertnega družnika se vpiše v matični zapisnik in se mu pošlje v častno znamenje, da se šteje med vtemeljitelje družbe sv. Mohora, listnica s podobo sv. Mohora, ki jo podpiseta razun vodja in tajnika vsaj še dva druga odbornika.

Matica je zakladna glavnica ali zakladni kapital, ki se ga nikdo ne sme dotakniti; le obrsti iz matičnega denarja in letnina letnih družnikov se smejo obračati v natiskovanje družbinih bukev in za druge družbine potrebe. Naraščala bo pa matica:

a) po vplačilih dosmertnih družnikov;

b) po dobrovoljnih darilih;

c) po darilih tistih gg. pisavcov, ki družbi svoje spise brez plačila prepuščajo in

d) po tistih denarjih, ki jih bo vsako leto vergla kupčijska razprodaja družbinih bukev.

Ta osnova že velja za leto 1860; prosimo lepo, da se naši domorodci, katerih po vseh slovenskih kronovinah ne manjka, po tem ravnajo že leta 1860! Družbene pravila ali postave, ki bojo obsegale vse bolj na drobno in tenko, naznanimo tedaj, ko bode ta reč celo da konca dognana in poravnana; gotovo se to zgodi skoraj.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: V dolnem Dravbergu je napravljena nova dekanija, ki obsega nekatere fare in kuracije št. Andraške in Pliberske dekanije. — Prečast. g. Witzeling Jan. je za stolnega dekana, preč. g. Pichler P. A. za stolnega skolasta od presvitl. cesarja, č. g. dr. Milar Val. za stolnega korarja od premilost. knezoškofa imenovan; vis. čast. proš. in fajmošter Kognik Mat. je postavljen za dekana in šolsk. ogleda nove dekanije Dolnodravberske. Č. g. P. otončnik Lud. je dobil faro Višprije, č. g. Wucherer Luk. pa kuracijo na Dravi, č. g. Jereb Jož. pride za eksposita v št. Urh na št. Janski gori; č. g. kaplani so prestavljeni: Gross Juri v Radle, Rakeb Jož. v Canjč, Dragatin Jan. k sv. Walburgi, Jarnik Mat. v nemški Plajberg. Č. g. Jeseničnik Greg. je pensioniran; umrl pa je č. g. Geilhofer Jos. duh. svetovavec in pens. fajmošter. R. I. P.

* Lavantinska škofija: Preč. gosp. Kostanjevic Jož. je imenovan stolni korar lavant. škofije; Juvančič Franc je dobil dekanijsko faro Nova cerkev; č. g. kaplana Pichler Sim. in Šibav Ant. ostaneta vsak na svojem mestu; umrl je č. g. Lipold Franc, duh. svetovavec in šolski vodja v Celju. R. I. P.!

* Ljubljanska škofija. Č. g. Černe Ant. je dobil lokalijo Gojzd, č. g. Pintar Lov. duhovnijo Zalilog, č. g. Keše Silv. pa faro Begne; č. g. gg. so prestavljeni za kaplane: Richar Franc ostane v Logatcu, Živic Jan. pride v Presarje, Stare Al. v Planino, Rabič Sim. v Dvor, Projč Jan. v Dob, Mesar Jan. v Radolco, in Sadnik Jan. na Boh. Bistrico.

* Goriška nadškofija: Vis. č. g. Budav Jan. je izvoljen stolni korar in semeniški vodja; naslednji gg. so odločeni za duh. pomočnike: Juh Jan. k sv. Luciji na mostu, Juh And. v Štiak, Kühnel Frid. v Joaniz, Forfulja Jan. v Vuče, Zuchiatti Mart. v Černiče, Močnik Ant. v Šenpas, Trevisan Pet. v Vilo Vincentino, Cetul Pet. v Strasoldo, Visantin Jak. za 2. dom. škofijs. kapelana in kancelista, Keber Ant. v Podmevec, Kacin And. v Cirkno, Brezovščik v Cirkno, Bolter And. v Pervacino, Kurinčič v Serpenico, Morega Ant. v Terzo, Flander Ant. za kaplana v Serpenico, Kosta Fr. v Obloko, Rutar Ant. za administ. v Podberdo; Burba Jan. pride v pokoj.

Povabilo!

 SLOVENSKI PRIJATEL

bo izhajal kakor letos tudi leta 1860 in bo veljal 4 fl. a. v.